

Călușa

BIBLIOTECARULUI

6

* 5 5 0 0 1 5 4 1 4 *

Biblioteca UMFST

mai 1956

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLIKAȚIE A MINISTERULUI CULTURII DIN R. P. R.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
— Să îmbunătățim activitatea bibliografică a bibliotecilor regionale	1
*	
MINA RING — Din activitatea secției bibliografice a bibliotecii noastre	3
BIBLIOTECI RAIONALE ȘI SATEȘTI	
— Biblioteca raională în ajutorul bibliotecarilor voluntari	6
DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE	
S. MAGHIDSON — Popularizarea materialelor bibliografice în rindurile cititorilor	10
IN INTIMPINAREA ZILEI INTERNAȚIONALE A COPILULUI	
SIDONIA DRAGUȘANU — Literatura noastră pentru copii	12
Conf. ILIE STANCIU — Indrumarea lecturii copiilor	14
VIVOSCHI R. — Un concurs pentru mici povestitori de basme	17
— Un scriitor vorbește cititorilor săi	18
ORGANIZAREA FONDULUI DE CĂRȚI ȘI A CATALOAGELOR	
VICTORIA CIMPOCA-CURCĂNEANU — Rapiditatea punerii în circulație a cărților noi intrate și cotarea topografică într-o bibliotecă mare	20
CIORASCU EUGEN — Din experiența noastră în munca de organizare a catalogului alfabetic	22
DISCUȚII	
— Unele sugestii în legătură cu descrierea publicațiilor	24
ILIE STANCULESCU — Pentru o mai bună pregătire a viitorilor învățători în problemele muncii cultural-educative	26
DIN ISTORICUL BIBLIOGRAFIEI NOASTRE	
TH. LUDU — Izvoare bibliografice necunoscute	28
*	
— Problemele bibliotecilor în atenția presei locale	32
BIBLIOTECI DIN ALTE ȚARI	
— Din activitatea citaliștilor din R. P. Bulgaria	34
— Intilnirea lucrătorilor bibliotecilor muzicale din R. D. Germană	35
— Ce citesc muncitorii unei biblioteci de uzină din Paris	36
NE SCRIBU CORESPONDENȚII	37
*	
PETRU COMARNESCU — Cincizeci de ani de la moartea lui H. C. Ibsen	39
CALENDARUL NOSTRU	42
— CITEVA MATERIALE ÎN AJUTORUL BIBLIOTECARULUI	45
BIBLIOGRAFIE	46

Că îmbunătățim activitatea bibliografică a bibliotecilor regionale

Bilanțul activității bibliotecilor regionale din primul trimestru al acestui an prezintă o serie de rezultate frumoase. A crescut numărul cititorilor și al cărților citite față de aceeași perioadă a anului trecut. S-a ridicat procentajul cărților de literatură politică, știință și tehnică difuzate. Unele succese au fost dobândite și în direcția îndrumării metodice a bibliotecilor din regiune.

Ca un lucru pozitiv trebuie remarcat și faptul că, primele trei luni ale anului în curs au marcat o îmbunătățire a muncii bibliografice desfășurate de bibliotecile regionale.

Dacă în trecut munca bibliografică a bibliotecilor regionale avea un caracter sporadic, întâmplător, acum, prin înființarea secțiilor metodice și bibliografice, în majoritatea cazurilor ea se duce în mod sistematic și permanent, pe baza unui plan de muncă, integrat în cel al bibliotecii.

Roadele acestei noi organizări a muncii bibliografice se văd chiar de pe acum; numărul materialelor bibliografice a sporit în mod simțitor, tematica lor este mai variată.

Dar în același timp nu trebuie să trecem cu vederea lipsurile ce mai dănuie în munca bibliografică a bibliotecilor regionale.

Analiza tematică a materialelor bibliografice scoate la iveală insuficiența preocupare a bibliotecilor regionale de a-și axa întreaga lor activitate bibliografică în direcția sprijinirii traducerii în viață a Directivei celui de al doilea Congres al Partidului Muncitoresc Român.

Deși unele biblioteci regionale au avut inițiative frumoase, așa cum este de pildă cazul bibliotecii regionale din Bacău, care a întocmit pentru muncitorii diferitelor întreprinderi din oraș bibliografii de recomandare pe teme: Ce trebuie să citească un metalurgist, Ce trebuie să citească un electrician, ș. a. munca bibliografică de recomandare a cărții tehnice și de producție se desfășoară într-un mod nesatisfăcător și nu ocupă încă locul cuvenit în activitatea bibliotecilor regionale. Un exemplu elocvent este cel al bibliotecii regionale Stalin. Deși își duce activitatea într-o regiune industrială, munca bibliografică de recomandare a cărții tehnice și de producție s-a limitat în cursul primului trimestru la întocmirea unui singur plan de lectură pentru tehnicienii, maștrii și muncitorii din industria pielăriei.

Puține au fost bibliotecile regionale care au întocmit materiale bibliografice în scopul de a ajuta bibliotecilor de la sate în munca lor pentru sprijinirea atragerii maselor de țărani muncitori pe calea gospodăriilor agricole colective. Printre bibliotecile care au dovedit o bună orientare în această privință, amintim pe cea din Timișoara. Ea a întocmit și difuzat bibliotecilor din cuprinsul regiunii, un plan de lectură intitulat: Pentru un nou avânt al transformării socialiste în agricultură, cuprinzând o serie de materiale care înfățișează viața nouă a colectivităților din țara noastră.

Bibliotecile regionale trebuie să-și concentreze eforturile pentru a îndrepta activitatea bibliotecilor de la sate prin intermediul muncii bibliografice, în direcția sprijinirii măreței opere de transformare socialistă a agriculturii.

Ridicarea muncii bibliografice necesită totodată și îmbunătățirea calității materialelor întocmite, îmbunătățirea nivelului muncii bibliografice.

Calitatea materialului bibliografic este determinată în mare măsură de alegerea literaturii, în așa fel, încât ea să corespundă nivelului de pregătire a cititorului. Dar nu toate materialele corespund categoriei de cititori căreia i se adresează: la alegerea, sistematizarea și adnotarea literaturii se întâlnesc încă manifestări de formalism. Nu rare sînt cazurile cînd materialele bibliografice întocmite de unele biblioteci sînt generale, fără a ține seama de scopul pentru care au fost întocmite, cuprind unele lucrări care nu corespund temei alese sau prea grele pentru categoria de cititori căreia se adresează.

Valoarea multor materiale bibliografice scade din cauza lipsei adnotărilor cărților, a observațiilor explicative despre ordinea lecturii, etc. Ar trebui ca bibliotecile noastre regionale să-și însușească în această privință experiența bibliotecii regionale Iași, care însoțește materialele bibliografice întocmite de o introducere, care formulează scopul întocmirii bibliografiei, criteriul după care s-a alcătuit, categoria de cititori căreia se adresează, cum trebuie folosită.

Lipsurile enumerate se datorează în mare măsură faptului că bibliografia se preocupă prea puțin de rezultatul practic pe care-l poate avea o lucrare bibliografică. Bibliograful nu trebuie să uite că este un popularizator al cunoștințelor politice, științifice și tehnice. El trebuie să vadă în fața lui oameni vii și să caute să le ușureze prin toate mijloacele alegerea cărților necesare și acest lucru nu poate fi rezolvat decât dacă bibliografia se vor strădui să-și ridice în permanență calificarea lor profesională, să studieze mai temeinic cerințele cititorilor, ale bibliotecilor din cuprinsul regiunii. De un mare ajutor în îmbunătățirea muncii bibliografice este atragerea unui colectiv cât mai larg de specialiști (profesori, ingineri, tehnicieni) în jurul secțiilor metodice și bibliografice. De asemenea, fotoșterea materialelor bibliografice editate de diferite instituții ar putea ajuta bibliograful la îmbunătățirea muncii lor. Se observă însă, că bibliografia, chiar dacă cunoaște aceste materiale, nu recurge la ele atunci cînd trec la întocmirea unor bibliografii.

Prea puțin sînt folosite de bibliotecile regionale toate formele muncii bibliografice, ele limitîndu-se în special la întocmirea listelor bibliografice.

Cu totul insuficient este folosită bibliografia de recomandare pentru îndrumarea diferiților cititori care caută să capete noi cunoștințe, să-și lărgească orizontul politic și cultural, să-și ridice calificarea în muncă prin studiu individual. Pentru acești cititori, întocmirea unor planuri de lectură potrivite interesului și nivelului lor constituie un prețios ajutor.

Bibliografia de recomandare este de un mare ajutor și în organizarea tuturor formelor de muncă de masă, de propagandă orală și vizuală a celor mai bune cărți. Materialele în ajutorul organizării formelor de muncă în masă trebuie însă să fie strîns legate de viață, de interesele și nevoile diferitelor grupuri de cititori.

În fața muncii bibliografice a bibliotecilor regionale stau sarcini mari. Depunînd toate eforturile pentru îmbunătățirea continuă a activității bibliografice, bibliotecile regionale vor reuși să obțină în cursul acestui trimestru noi succese.

Din activitatea secției bibliografice a bibliotecii noastre

MINA RING
bibliograf la biblioteca regională
din Tg. Mureș

Secția bibliotecii noastre a fost înființată acum 3 ani. Primele noastre liste bibliografice au fost întocmite în scopul popularizării cărților referitoare la campaniile agricole, în legătură cu problemele producției agrare și cu ocazia unor evenimente sau a unor aniversări. În anul 1954, din cauza greutăților interne ale bibliotecii, secția bibliografică n-a putut dezvolta o activitate intensă. Din anul 1955 și pînă în prezent secția bibliografică lucrează cu un singur salariat, căruia i s-au creat posibilități pentru dezvoltarea muncii bibliografice. Iată câteva din lucrările efectuate.

Deși avem la dispoziție Buletinul bibliografic al presei, noi am fost preocupați de alcătuirea unui catalog tematic al articolelor din presă, deoarece Buletinul bibliografic al presei prezintă numai articolele periodicelor românești, noi avînd nevoie în aceeași măsură să punem la îndemîna cititorilor noștri materialele apărute în presă și în limba maghiară.

Ne-a îndemnat să facem această lucrare și faptul că cititorii noștri ne-au solicitat recenziile cărților, articolele din reviste și ziare necesare studiilor și lucrărilor lor, iar noi bibliotecarii deseori am avut nevoie de materiale bibliografice ca completare a literaturii recomandate, referitor la probleme politice sau a diferitelor ramuri ale științei. Căutarea acestor materiale ne-a răpit foarte mult timp și munca noastră deseori a fost fără nici un rezultat. Pentru eliminarea acestor neajunsuri am preluat evidența temporară a periodicelor cu scopul ca ziarele și revistele intrate zilnic în biblioteca noastră să-mi parvină mie fără lipsă. Astfel, am asigurat descrierea analitică fără greutățile de mai înainte și fără întreruperi.

Începînd din anul 1955 am lucrat cu multă grijă la întocmirea acestui cata-

log, folosind experiența mea dobîndită la Biblioteca universitară din Cluj. Împreună cu conducerea bibliotecii am stabilit, care sînt acele domenii în care trebuie să fac descrierea articolelor celor mai importante și de valoare.

Problemele alese sînt următoarele: evenimentele interne și internaționale; productivitatea muncii și scăderea prețului de cost; probleme tehnice ale diferitelor ramuri industriale care sînt cele mai importante și caracteristice regiunii noastre; critica literaturii dramatice; istoria literaturii și estetica; critica literară și recenziile cărților; personalia.

Descrierea bibliografică se face conform regulilor manualului lui Denisiev. Numărul fișelor este de cca. 6000.

În acest catalog fișele criticelor literare, ale recenziilor și „personalia” sînt aranjate în ordinea alfabetică, după autori. Fișele lucrărilor tehnice și ale diferitelor ramuri ale științei sînt aranjate sistematic, conform clasificării zecimale.

De asemenea de curînd am întocmit următoarele fișiere tematice: Congresul al II-lea al P.M.R. Congresul al XX-lea al P.C.U.S.: Partidele comuniste și muncitorești; Catalogul geografic al țării și de democrație populară; Istoria literaturii și estetica; Critica literaturii dramatice.

Fișierele tematice atrag atenția cititorilor, ușurîndu-le studiul mai profund a problemelor care-i interesează, dîndu-le posibilitatea de a sesiza importanța altor titluri în aceleași probleme, inițîindu-i și pregătîndu-i pentru studiul care-i preocupă. Procedul nostru s-a dovedit foarte just și acest lucru l-a confirmat cu prisosință fișierul tematic intitulat: *Critica literaturii dramatice* care este cercetat zilnic de către studenții Institutului de Artă Dramatică și de secretariatul Teatrului Săcuiesc.

În afară de periodicele apărute în țara noastră mai descriem și articolele pu-

blicate în ziarele și revistele care apar în câteva țări de democrație populară. Numărul periodicelor noastre este de 139 din care 24 sînt întrebuintate pentru acest scop. Ținerea evidenței, trecerea în revistă a articolelor și descrierea titlurilor se face în primele două ore ale zilei de muncă.

Fapt este că facem și descrieri de titluri care aparent sînt neutilizate. Această muncă ne răpește timp destul de mult, mai ales că nu toate materialele sînt cerute imediat. Ne stimulează însă faptul că primim destul de des cereri din partea cititorilor pentru materiale pe care le putem găsi numai în colecțiile anilor precedenți. În asemenea cazuri trebuie să căutăm nenumărate ziare și reviste, ceea ce se întîmplă în special cînd cititorul nu-și amintește în care ziar și în ce perioadă a citit problema respectivă. Din aceste cereri, destul de numeroase deducem că nici un fel de material nu este inutil, căci totdeauna se vor găsi cititori care se interesează de anumite probleme, astfel că munca noastră cu descrierea unor materiale aparent inutile se valorifică la timpul său.

Cu toate acestea nu ne este încă clar întrucît concepția și metodele noastre sînt juste. Cum ar trebui să selecționăm materialele, ce este mai necesar în munca bibliografică? În această problemă am dori să participe, pe cale de discuție, bibliografii celorlalte biblioteci regionale precum și organele care trebuie să îndrumeze munca bibliografică a bibliotecilor de masă, de la Direcția bibliotecilor din Ministerul Culturii, Biblioteca Academiei R.P.R. etc.

Pentru sprijinirea bibliotecilor raionale și satești în diferite campanii, noi le trimitem liste de recomandare adnotate. Acestea cuprind problemele organizatorice și tehnice ale agriculturii noastre. Ele sînt însoțite de un cuvînt introductiv prin care se arată scopul urmărit, se indică categoriile de cititori cărora se adresează precum și îndrumări metodice pentru folosirea lor. Listele bibliografice sînt împărțite pe capitole, iar titlurile sînt adnotate. De fiecare dată cînd ne sosesc cărți noi agrotehnice, secția bibliografică avizează unitățile de la G.A.S. și S.M.T. comunicîndu-le titlurile care-i pot interesa.

În privința popularizării cărților avînd

ca obiect dezvoltarea industriei din regiunea noastră, amintim că am trimis Combinatului textil din Sf. Gheorghe o listă de recomandare intitulată **Ce să citească muncitorul textilist**, împărțită pe zece capitole. Titlurile capitolelor sînt: Introducere, Marxism-Leninism, Probleme organizatorice, Cunoașterea materiei și a mărfurilor, Filatura, Țesătura, Vopsitul și coloritul, Mașini, Ridicarea productivității muncii. Sumar. Titlurile sînt însoțite de adnotări de cite 7—8 rînduri. Adnotările sînt întocmite pe baza prefetei, a cuvîntului introductiv, sau sumarului cărții. La scurt timp după primirea acestei liste de recomandare, un inginer de la Combinat — prin mijlocirea bibliotecii raionale din Sf. Gheorghe — a cerut bibliotecii noastre un număr de 28 lucrări care i-au fost puse la dispoziție pe baza schimbului interbibliotecar. Datorită sprijinului dat de secția noastră bibliografică, biblioteca raională a ajuns la o intensă difuzare a cărților tehnice, întrucît inginerii, tehnicienii și mulți muncitori ai fabricii au manifestat un viu interes pentru aceste cărți.

Pe lângă listele de recomandare pe care le trimitem trimestrial atît bibliotecilor raionale cît și celor satești, noi adăugăm și liste de materiale pentru bibliotecari, cu ajutorul cărora ei să-și poate ridica nivelul politic și cultural.

Listă **Ce să citească bibliotecarul**, cuprinde articole apărute în legătură cu activitatea bibliotecarilor din țara noastră, titlurile celor mai noi cărți, recenzii de cărți și articole de critică literară apărute în presă.

O altă listă de recomandare cu titlul **Lectura politică a bibliotecarului**, cuprinde titluri de cărți și articole împărțite pe următoarele sub capitole: evenimentele politice interne — în primul rînd Congresul al II-lea al P.M.R. — apoi evenimentele externe în care locul prim îl ocupă cel de al XX-lea Congres al P.C.U.S., precum și materiale privitoare la politica de pace a U.R.S.S.

Pentru cititorii noștri din Tg. Mureș, în afară de bibliografiile întocmite pe baza cererilor individuale ale cititorilor, mai întocmim și planuri de lectură. Planurile individuale le întocmim pe baza convorbirilor avute cu cititorii și pe baza studierii fișei acestora, iar tematica lor variază după necesitățile manifestate de

fiecare cititor în parte. De cele mai multe ori temele sînt în legătură cu cerințele de informare politico-socială, pentru îmbogățirea cunoștințelor tehnice, etc. La întocmirea planurilor de lectură noi facem o descriere a operelor recomandate, cu numele autorului, titlul cărții și datele editoriale, inclusiv cota cărții, lăsînd o rubrică liberă pentru observațiile cititorilor. Acesta își ia planul acasă, îl studiază și își alege primele lecturi după preferințele sale sau în ordinea recomandării noastre. Planul de lectură atrage atenția cititorului asupra celor mai recente cărți din documentul specialității lui, scutindu-l de cercetarea nehotărîtă și nesigură a catalogului. Totodată accelerează și munca împrumutului, întrucît lista dactilografiată pe care cititorul o predă la serviciul împrumut conține clar și precis toate datele necesare.

Stînd de vorbă cu cititorii am avut de multe ori ocazia să constat, că nu numai elevii școlilor medii, dar și cititorii cu studii superioare nu sînt destul de bine informați și nu cunosc pe cei mai mari scriitori clasici și contemporani și operele lor. Mi-am pus problema dacă n-ar fi cazul să le viu în ajutor prin întocmirea unui plan de lectură, care să le dea o privire schematică despre operele de seamă ale literaturii progresiste din trecut și cea din prezent. Toți cititorii cu care am discutat această problemă au primit cu bucurie propunerea și mulți dintre ei au mărturisit că simt necesitatea unei astfel de orientări. Sub influența acestor convorbiri am întocmit planul istoriei literaturii, după cum urmează :

I. Introducere

II. Literatura clasică :

- Clasicii ruși
- Clasicii romîni
- Clasicii maghiari
- Clasicii literaturii universale

III. Literatura contemporană :

- Literatura sovietică
- Literatura în R.P.R.
- Literatura în R.P.Ungară
- Literatura universală.

IV. Sumar (Cuprinsul)

V. Index alfabetic.

În introducere se atrage atenția cititorilor asupra avantajelor cititului metodic, planificat, dîndu-se cîteva îndrumări pentru modul cum trebuie folosit planul de lectură. De asemenea le solicităm ob-

Secția de împrumut a bibliotecii

servațiile și părerile lor pentru a ține seamă în vederea satisfacerii tuturor cerințelor manifestate de cititori.

Planul cuprinde 91 de titluri. Capitolul II, Literatura clasică, începe cu un citat al lui Cernișevski, care se referă la viața și activitatea marilor scriitori. La fiecare autor am însemnat anul nașterii și al morții, iar operele lor sînt trecute în ordinea cronologică. Capitolul III, Literatura contemporană, începe cu citatul lui Timofeev, care accentuează că poporul nu citește numai pentru pasiunea de a citi, ci și pentru a acumula cît mai multe cunoștințe, pentru a dobîndi noi și noi experiențe.

La acest plan, ca și la celelalte figurează cota cărții și rubrica de observații. Ținînd seamă de rolul important al concursului „Iubiți cartea“, am ales din literatura obligatorie și facultativă acele cărți care au putut fi încadrate în capitolele amintite mai sus, însemnîndu-le cu o cruciuliță. În felul acesta socotim că atragem atențiunea asupra acestor cărți și cititorilor care încă nu participă la concurs.

Planurile sînt multiplicat în cîte 60 de exemplare și au fost broșate în legătoria noastră. Firește ar fi mult mai avantajos dacă am avea posibilitatea să tipărim această lucrare în format de agendă de buzunar.

Cele expuse mai sus nu înfățișează în întregime activitatea secției noastre, diferitele forme ale ei, nici totalitatea lipsurilor care mai persistă în munca noastră. În cadrul articolului m-am restrîns numai la comunicarea citorva operațiuni începînd din 1955 și pînă astăzi, așteptînd ca din discuțiile bibliografilor noștri să reiasă prețioase și folositoare îndrumări pentru noi.

Biblioteca raională în ajutorul bibliotecarilor voluntari

Una din principalele sarcini ale bibliotecilor regionale, raionale și sătești este sprijinirea și îndrumarea sistematică a bibliotecilor căminelor culturale și ale colturilor roșii din gospodăriile agricole colective. După cum se știe, aceste biblioteci sînt conduse de bibliotecari voluntari, recrutați din rîndul cadrelor didactice din comunele respective, sau dintre cititorii cei mai ridicați.

Experiența ne arată că deși acești bibliotecari voluntari nu dispun decît de un timp limitat și au puține cunoștințe de specialitate, totuși ei reușesc să facă față sarcinilor lor, respectînd programul de funcționare a bibliotecii, organizînd cu tragere de inimă acțiuni de popularizare a cărții.

Asigurarea unei bune activități a acestora se poate obține cu condiția ca bibliotecile regionale, raionale și sătești să le dea ajutorul necesar, aprovizionîndu-le la timp cu cărți, trimițînd acolo unde este nevoie, biblioteci mobile, scrisori metodice, dînd îndrumări la locul de muncă și procurîndu-le toate materialele care se prelucrează la seminariile lunare.

Totodată este necesar să se țină

o evidență a tuturor bibliotecilor căminelor culturale și colturilor roșii, ca să se poată cunoaște nevoile lor și să se propună secțiilor culturale și sfaturilor populare comunale să stimuleze pe bibliotecarii voluntari, prin premiarea și evidențierea celor fruntași.

Îndrumarea permanentă și sistematică a bibliotecarilor voluntari trebuie să constituie un obiectiv central în activitatea bibliotecilor regionale, raionale și sătești, iar formele de îndrumare să fie mereu îmbogățite, pe baza experienței dobîndite pe teren.

O bibliotecă care a depus o muncă activă în acest sens este cea raională din Roman, regiunea Bacău.

În prezent în raionul Roman, în afară de bibliotecă sătești sînt 100 biblioteci ale căminelor culturale și caselor de citit și 7 biblioteci ale colturilor roșii din G.A.C-uri.

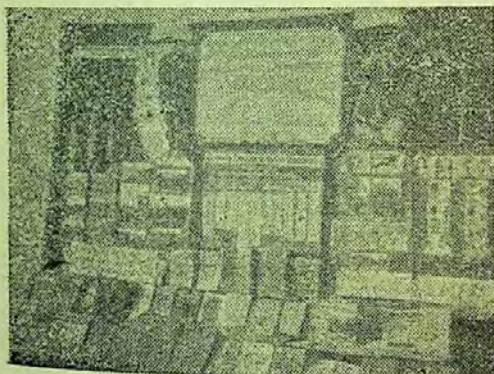
Metoda de bază folosită de biblioteca raională pentru îndrumarea bibliotecarilor voluntari este deplasarea pe teren, care îi oferă posibilitatea de a cunoaște situația tuturor bibliotecilor din raion, specificul de muncă și cerințele muncii cu cartea.

Cu sprijinul secției culturale

raionale, s-au putut asigura fondurile necesare pentru deplasările pe teren, astfel că lunar cel puțin doi lucrători ai bibliotecii raionale se deplasează în raion. Cu acest prilej se dau îndrumări la fața locului, se organizează manifestări de masă model ca: recenzii sau consfătuiri cu cititorii, asupra diferitelor cărți literare sau de agricultură, legate de specificul comunei.

Trebuie arătat deasemenea că o preocupare a bibliotecii raionale este inzestrarea cu cărți a bibliotecilor căminelor culturale, prin trimiterea de biblioteci mobile. Odată cu aceste biblioteci, se trimit, de cele mai multe ori, și liste de recomandare a cărților noi apărute, legate de diferite probleme ce preocupă țărănimea muncitoare din aceste comune.

Biblioteca raională din Roman a constatat însă că aceste metode nu sînt suficiente pentru îndrumarea bibliotecarilor, pentru inițierea lor în problemele muncii cu cartea și în special pentru mijlocirea unui schimb de experiență între bibliotecarii căminelor culturale și colțurilor roșii, care ar constitui un stimulent puternic în activitatea lor. Astfel s-a ajuns la concluzia necesității organizării de consfătuiri cu

Expoziție de cărți întocmită de biblioteca raională cu prilejul consfătuirii

grupe restrînse de bibliotecari voluntari.

Tov. Mircea Eugenia, responsabilă bibliotecii raionale s-a gîndit să organizeze primele consfătuiri la biblioteca raională, unde sînt condiții mai bune, iar viitoarele consfătuiri să fie organizate pe centre de comună, ținînd seama de faptul că unii bibliotecari se află la mare depărtare de centrul de raion și pentru care deplasarea este mai anevoioasă.

Prima consfătuire cu bibliotecarii voluntari a avut loc la biblioteca raională din Roman, în luna martie a. c. Au participat 11 bibliotecari ai căminelor culturale și colțurilor roșii din gospodăriile agricole colective, fiind aleși conducătorii acelor unități, care nu au în apropiere biblioteci sătęști și a căror îndrumare revine bibliotecii raionale.

În afară de cei 2 bibliotecari de la colțurile roșii ale G.A.C. recrutați dintre colectivisti, ceilalți 9 bibliotecari ai căminelor culturale sînt învățători, unii dintre aceștia vechi activiști pe linie de bibliotecă, ca de pildă tov. Botez Ana, Inculeț Maria, Rugină Aurelia, Poțolea Gh.

Colectivul bibliotecii raionale și chiar cel al bibliotecii regionale din Bacău dîndu-și seama de importanța acestei acțiuni, au acordat toată atenția bunei ei organizări.

Pregătirea consfătuirii a durat o săptămînă, în care timp s-a întocmit planul de desfășurare a consfătuirii, alegerea și fixarea problemelor care trebuiau discutate. Participanții au fost anunțați din timp pentru a-și putea pregăti informațiile despre activitatea bibliotecilor lor, indicîndu-li-se anumite probleme în acest scop: cum se ține evidența activității bibliotecii; co-

Iectivul voluntar; sprijinul sfaturilor populare comunale, al corpului didactic și al organizațiilor de masă; munca de atragere a cititorilor și metodele folosite în acest scop; programul bibliotecii, munca cu cartea agrotehnică și activitatea de masă.

Cu acest prilej biblioteca raională a organizat o expoziție de cărți pe tema: *Cartea agrotehnică în sprijinul măririi producției agricole la hectar*. La aranjarea expoziției a participat întreg colectivul bibliotecii raionale. Expoziția a cuprins 4 secții: 1. Cultura porumbului, 2. Să aplicăm complexul de lucrări agrotehnice, 3. Cultura sfeclei de zahăr și 4. Pomicultura. La fiecare secție au fost expuse cărți legate de problema respectivă și decupări din afișe cu caracter agrotehnic, care ilustrau aplicarea în mod practic a diferitelor metode agrotehnice, legate de culturile respective.

S-a făcut totodată o ordine perfectă în bibliotecă, controlându-se aranjarea cărților în rafturi, punându-se la punct inventarele, cătețele de evidență zilnică, acestea urmînd să servească de model pentru bibliotecarii participanți.

Consfătuirea nu a decurs ca un seminar, ci a avut mai mult un caracter de ședință de lucru, bibliotecarii voluntari putînd să-și împărtășească experiența lor, vorbind și despre greutățile și lipsurile în munca incredințată. Tovarășa Mircea Eugenia, care a condus consfătuirea, și-a notat problemele mai importante care au reieșit din informările bibliotecarilor, în vederea rezolvării lor. Și într-adevăr s-a reușit să se creeze o atmosferă tovarășească de lucru, fiecare bibliotecar vorbind deschis, atît despre realizările lui, cît și despre

lipsurile și greutățile ce le are în munca sa de zi cu zi.

S-a insistat și asupra greutăților pe care le întîmpină bibliotecile căminelor culturale din cauză că unele sfaturi populare comunale subapreciază rolul și importanța muncii cu cartea. Astfel, biblioteca căminului cultural din comuna Cordun, a arătat că în prezent biblioteca nu are sediu, ea fiind scoasă încă de la sfîrșitul anului trecut dintr-un local bun, corespunzător, pentru a fi instalată la școală, care este departe de centrul comunei. Din această cauză, numărul cititorilor a scăzut de la 200 la 50.

Situații asemănătoare, cînd bibliotecilor nu li s-a asigurat condiții bune de funcționare, există și la bibliotecile căminelor culturale din Redin-Bîra, Brișcani etc. De asemenea, tot din lipsa de sprijin a organelor locale, multe biblioteci nu au mobilierul necesar. La biblioteca căminului cultural din Gîdîni, din lipsa unui dulap, cărțile stau pe jos, în sala căminului cultural, fapt care, fără îndoială, dăunează muncii cu cartea.

Discuțiile cu privire la folosirea celor mai potrivite metode de atragere a țaranilor muncitori către citirea cărților agrotehnice, a constituit un bun prilej pentru bibliotecarii participanți la consfătuire de a împărtăși experiența lor, dobîndită în decursul diferitelor campanii agricole. Tov. Potolea Gh., bibliotecarul căminului cultural din Redin com. Bîra, a arătat că în sat sînt 5 fruntași ai recoltelor bogate. Invitați de bibliotecă, ei au expus metodele folosite pentru obținerea unei recolte sporite la hectar, indicînd cărțile agrotehnice pe care le-au citit și care i-au ajutat în munca lor. Rezultate bune au dat și metodele folosite pentru sprijinirea cercului agrotehnic. Biblioteca-

rul a ținut legătură permanentă cu responsabilul cercului și tehnicianul comunei, de la care a luat bibliografia necesară, procurind și cărțile de care avea nevoie pe care le-a difuzat fiecărui membru al cercului, în cadrul lecțiilor. În felul acesta, cei 22 participanți la cercul agrotehnic au devenit cititori permanenți ai bibliotecii.

Cei mai buni bibliotecari au arătat că au reușit să aibă o activitate bună datorită colectivelor de muncă pe care au știut să le atragă în difuzarea și popularizarea cărților.

Un exemplu grăitor în acest sens l-a dat bibliotecara căminului cultural din com. Horia, care este ajutată de un colectiv format din 10 persoane — țărani muncitori, învățători și utemiști.

O atenție deosebită s-a acordat activității bibliotecarilor colturilor roșii din gospodăriile agricole colective. Cei doi bibliotecari, care au participat la consfătuire au arătat că au încă puțini cititori și că fondurile de cărți sînt mici și neîmprospătate de multă vreme. Ei au cerut mai mult sprijin din partea conducerii gospodăriilor colective.

Această consfătuire a arătat pe deplin justetea inițiativei bibliotecii raionale din Roman. Ea a constituit un puternic impuls pentru bibliotecarii voluntari, care au mulțumit colectivului bibliotecii raionale pentru ajutorul primit, subliniind faptul că astfel de acțiuni contribuie și mai mult la îmbunătățirea activității bibliotecii lor.

După cuvîntul bibliotecarilor voluntari, tovarășa Mircea Eugenia a arătat care sînt sarcinile bibliotecilor căminelor culturale în campania muncilor agricole, indicînd metodele ce trebuie folosite pentru difuzarea și popularizarea cu succes a cărților agrotehnice, legate

de lucrările agricole în curs, pentru atragerea unui număr cît mai mare de cititori. Ea a dat apoi bibliotecarilor și unele îndrumări în legătură cu desfășurarea concursului „Iubiți cartea” care în prezent este destul de slab organizat la sate.

Bibliotecarii participanți la consfătuire au vizitat apoi expoziția de cărți agrotehnice. Cu această ocazie li s-a arătat cum pot organiza și ei astfel de expoziții, cu mijloacele care le stau la dispoziție. La plecare, fiecare bibliotecar a primit cîte o bibliotecă mobilă și materiale de agitație vizuală legate de campania muncilor agricole de primăvară.

În majoritatea bibliotecilor noastre raionale există posibilități pentru organizarea unor asemenea consfătuiri. Ele trebuie să urmeze exemplul bibliotecii raionale din Roman, luînd inițiativa unor astfel de acțiuni menite să sprijine pe bibliotecarii voluntari, pentru ca aceștia la rîndul lor, să poată desfășura o activitate corespunzătoare în cursul lucrărilor agricole care au început, punînd la îndemîna țăranilor muncitori cărțile de care au nevoie.

În ce privește inițiativa tovarășei Mircea Eugenia, roadele obținute la prima consfătuire, nu trebuie să se mărginească la simpla înregistrare a informărilor formulate cu această ocazie, ci ea are sarcina de a aduce la cunoștința forurilor în drept (sfaturile populare) cererile justificate ale bibliotecarilor, în vederea luării de măsuri imediate. Și bine înțeles, ținînd seama de eficacitatea acestei metode, să continue consfăturile cu toți bibliotecarii din raion, dîndu-le astfel ajutorul de care au nevoie în munca lor.

Popularizarea materialelor bibliografice în rîndurile cititorilor

S. MAGHIDSON

Din anul 1954, biblioteca „A. I. Herțen” popularizează în mod sistematic materiale bibliografice în rîndurile cititorilor. Foarte important în această privință este felul cum se pregătesc bibliotecarii și priceperea lor pentru folosirea materialelor bibliografice.

De două ori pe lună se organizează la bibliotecă expuneri asupra cărților noi. După răsfoirea cărților intrate, cadre mai calificate le aleg pe cele mai importante, inclusiv bibliografiile corespunzătoare, pe care bibliotecarii trebuie să le cunoască. Conferențiarul arată bibliotecarilor, în primul rînd, cum trebuie să folosească aceste materiale, în ce ordine sînt expuse materialele în diverse indicații, la ce probleme răspund, și cum pot fi folosite la secția de împrumut și pentru diferite acțiuni.

În jurul acestor materiale se înțing de obicei discuții aprinse, hotărîndu-se cu această ocazie, căror cititori pot fi recomandate.

După expunere, fiecare bibliotecar de la secția de împrumut răsfoiește el însuși materialul. În mod obișnuit nu ne limităm numai la materialele noi, ci în același timp recomandăm și materialele bibliografice mai vechi, alegînd pe acele care pot fi recomandate cititorilor.

La secția de împrumut, chiar lângă masa de împrumut, se află o expoziție permanentă cu titlul: *Cărți despre cărți*. Ea conține cele mai importante indicații și are următoarele capitole: 1. Bibliografie asupra problemelor politico-sociale: *Prima revoluție burghezo-democratică în Rusia*; *Ce să citească tineretul despre Comsomol*; *Ce să citească părinții despre educarea comunistă a copiilor*, etc. 2. Scurte indicatoare de cărți despre științele naturii; *Cărți despre natură și legile ei*; *Energia atomică și folosirea ei în scopuri pașnice*, etc. 3. Liste de recomandare și planul de lectură în ajutorul calificării muncitorilor; *Ce să citească strungarul, frezorul*, etc.; 4. Bibliografia

cărților literare și de teorie literară: *Clasicii literaturii ruse*; *Scritorii ruși din prima jumătate a veacului al XIX-lea*; *Literatura lituaniană*, etc.

Bibliotecarii secției de împrumut cunosc bine materialele expuse, le folosesc în cursul muncii, atrag atenția cititorilor asupra lor, organizînd în acest scop discuții individuale și în grupe. De multe ori aceste materiale se împrumută și acasă la cititori.

Materialele noi sînt expuse în vitrina *Ultimele noutăți*, unde se schimbă de două ori pe lună.

În scopul popularizării bibliografiei sînt folosite, de asemenea, expozițiile de cărți pe diferite teme. Aci se expun și materialele bibliografice corespunzătoare. De pildă, la expoziția de cărți *In ajutorul ridicării calificării*, cărțile au fost expuse pe meserii ca de pildă: *In ajutorul strungarului*, *In ajutorul lăcătușului* etc., avînd în fruntea fiecărei secții un indicator cu cărțile respective. De curînd, s-a organizat la bibliotecă o expoziție cu titlul *Istoria tehnicii ruse*, care cuprinde la fiecare secție, de asemenea, indicații bibliografice.

Materialele bibliografice sînt popularizate nu numai prin agitație vizuală ci și la împrumutul cărților, pe cale orală.

La biblioteca noastră este organizată deservirea diferențiată a cititorilor: muncitori, funcționari, pensionari, elevi și studenți. Indiferent de acțiunea pe care o organizăm, căutăm să luăm în considerație diferitele categorii de cititori; același lucru facem și la recomandarea materialelor bibliografice.

Vom demonstra acest lucru cu cîteva exemple. Discutînd cu muncitorii despre cărțile de specialitate, bibliotecarul le recomandă și materialele bibliografice respective. El arată ce ajutor pot primi muncitorii studiînd indicațiile și totodată cum pot găsi cu ajutorul acestora cărțile de care au nevoie.

Unora din cititori li se împrumută materialele bibliografice acasă; alții le răsfoiesc pe loc. Cite odată bibliotecarul atrage atenția cititorilor asupra adnotărilor cărților mai importante pentru ei. În alte cazuri bibliotecarul recomandând o carte, sfătuiește pe cititor ca următoarele cărți să le aleagă după indicatorul bibliografic. Astfel, cititorii noștri ajung să citească sistematic cite 2—3 cărți legate de meseria lor.

De pildă, strungarul E. Podcolzin a citit 19 cărți legate de meseria lui, folosind, la sfatul bibliotecarului, indicatorul *Ce să citească strungarul*. Începând cu cartea cea mai accesibilă, el a trecut treptat la studierea cărților mai grele.

În alt mod se recomandă materialele bibliografice tineretului studios. Această categorie de cititori, folosește de obicei indicatoarele cărților literare și materialele despre diferiți scriitori. Împrumutând elevilor materiale bibliografice, bibliotecarul le atrage atenția că acestea nu pot înlocui operele care le sînt recomandate.

Cînd cititorul înapoiază indicatorul, bibliotecarul se interesează de obicei, ce opere cunoaște, și dacă nu ar dori să mai citească alte cărți din cele recomandate.

O atenție deosebită acordăm muncitorilor care studiază la școlile sețale. Unii dintre ei povestesc bibliotecarilor despre greutățile întimpinate și se sfătuiesc asupra modului în care le pot înlătura. Noi împrumutăm acestor cititori, odată cu opera scriitorului pe care îl studiază, și materialul bibliografic despre acesta.

Biblioteca noastră popularizează cărțile despre educația copiilor și morala comunistă. Folosind materiale din reviste, bibliotecarii au întocmit următoarele planuri de lectură pentru părinți: *Educarea voinței și a caracterului la copii*, *Din experiența unui pedagog fruntaș*. Datorită acestor planuri de lectură mulți părinți au început să studieze cărți despre educarea copiilor în familie. Trebuie să atîtăm că părinții iau cu plăcere și indicatorul *Cărți despre natură și legile ei*, cu ajutorul căruia aleg pentru copiii lor cărți despre științele naturii.

Bibliotecarii caută să trezească la cititorii tineri, interesul față de cărțile despre morală, despre conduita tînărului cetățean sovietic, despre prietenie și tovarășie. În acest scop sînt popularizate pe o scară largă indicatoare ca: *Ce să citim despre înfățișarea morală a omului sovietic*; *Tineri eroi ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei*, etc. Pe baza acestor indicatoare noi recomandăm in-

structorilor de pionieri cărți pentru adunările de pionieri.

Nu de mult am avut următorul caz: Un cititor a cerut cărți despre metalurgistii ruși. Cărți pe această temă nu am avut. Atunci bibliotecarul i-a propus să răsfoiască indicatorul cu titlul *Metalurgia rusă*. Indicatorul a plăcut mult cititorului, deoarece din el se poate afla un istoric al metalurgiei ruse, date despre metalurgisti, despre biografiile lor și cărți despre ei. Cu ajutorul acestui indicator noi am reușit să alegem pentru cititor, trei cărți privind problemele tehnice generale care conțin și un interesant material despre metalurgistii ruși.

În prezent putem afirma că mulți cititori încep să arate interes pentru indica-toare. Dar ar fi greșit să credem că aceasta se face ușor. Este nevoie de multă energie și efort, ca să învățăm pe cititori să se folosească de bibliografie.

Pentru popularizarea materialelor bibliografice noi edităm un buletin cu păreri-le cititorilor avînd următorul titlu: *Cititorii despre bibliografie*. Aci se publică păreri-le cititorilor despre diferitele mater-iale bibliografice ca de pildă *Cărți despre natură și legile ei*, *Cărți pentru copii*, *despre tehnică și știință*, etc. Buletinul se prezintă frumos din punct de vedere tehnic.

În încheiere vom expune pe scurt, cum popularizăm materialele bibliografice, planurile de lectură editate de biblioteca de stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin”.

Din 1954 noi organizăm expoziții cu cărțile recomandate în aceste planuri. Titlul expoziției corespunde de obicei te-meii planului, iar cărțile sînt aranjate pe standuri în aceeași ordine ca în ma-terialul bibliografic. Astfel, au fost orga-nizate expoziții pe următoarele teme: *Forțele naturii în slujba societății so-cialiste*, *Succesele chimiei*, *Viața organism-ului uman*, etc.

În acest scop popularizăm planurile de lectură și cărțile prevăzute în ele. Ci-titorilor care împrumută cărți, pe care le-au văzut expuse la expoziție, biblio-tecarul le explică despre planurile de lec-tură, despre felul cum sînt alcătuite și despre faptul că toate cărțile sînt expuse într-o anumită ordine, pe care e bine s-o respecte și cititorul în lectura sa.

În încheiere, vreau să spun că în U.R.S.S. apare un număr mare de mate-riale bibliografice destinate diferitelor categorii de cititori. Experiența noastră arată că fiecare bibliotecă poate să popu-larizeze aceste materiale, cu condiția de a acorda o atenție mai mare acestui lucru.

După revista „Bibliotekar” nr. 3/1956

ÎN ÎNTÎMPINAREA ZILEI INTERNAȚIONALE A COPILULUI

Literatura noastră pentru **COPILII**

SIDONIA DRAGUȘANU

Voi începe printr-o mărturisire de credință... sentimentală, la prima vedere: pentru a scrie cărți bune, folosite, interesante și atrăgătoare, adresate copiilor, e aproape necesar pe lângă talent, să iubești copiii. Să-i iubești, chemându-te tu scriitor, singur pe tine la răspundere, cu severa întrebare: în ce măsură și în ce fel, contribui prin scrișul tău, la formația spirituală, morală și civică, a micului cititor pentru care literatura scrisă are prestigiul adevărului, într-o mai mare măsură decât pentru cel adult. Cu ce îl ajuți prin scrișul tău să devină un om întreg, să iubească tot ceea ce este generos, nobil și curat, să disprețuiască tot ceea ce este meschin, egoist, josnic și rapace? Ce îl înveți pe copil prin cartea pe care i-o pui în mâini — pe ce drum îl conduci, ce pildă îi pui în față, prin ce mijloace faci apel la înțelegerea, la conștiința și sensibilitatea lui, pentru a-l ajuta să facă discernământul și opțiunea liber consimțită între bine și rău, între frumos și urât în concepția etică a acestor noțiuni?

Iată ceea ce aș numi primul comandament al misiunii, al răspunderii scriitorului de literatură pentru copii; e o problemă așa dar nu numai de conștiință artistică, ci și una cetățenească. Ele merg îmbinate și nu pot fi despărțite; exigența pentru măiestria artistică, pentru calitate nu mai face astăzi nici o concesie literaturii pentru copii. Cu cât scriitorul este mai artist, cu atât mai bine izbutaște ca tot ceea ce constituie în lucrarea sa literară caracter mobilizator, educativ și instructiv să fie transpus în imagini artistice, să fie organic integrat, să nu se separe oa un corp străin de carte, să apară fără ostentație în transparența faptelor.

Literatura nouă pentru copii relevă trăsăturile frumoase de caracter ale omului matur sau copil, educat în spirit comunist, relevă aspirațiile, idealurile lui

înalte; ele sînt puse în lumina exemplului veridic, vrednic de a fi urmat.

Eroul copil este înfățișat în cărțile noastre pentru copii și cu lipsurile și cu defectele lui, cu relele lui deprinderi; meritul scriitorului este de a le denunța, de a le critica, de a le combate cu artă; eroul copil este arătat în dezvoltarea lui, suferind influența forței colectivelui, al exemplelor bune, a mediului în care trăiește.

Cărțile noastre pentru copii vorbesc despre dragostea de patrie, despre dragostea pentru părinți, pentru educatori, pentru prieteni, pentru frumusețile naturii și ale țării noastre, despre respectul pentru valorile culturii, pentru bunul obșteșc, vorbesc despre prietenie între oameni și între popoare, despre cuceririle vieții noastre noi.

Cărțile noastre pentru copii oglindesc aspectele cele mai felurite și grăitoare ale realității de azi și din trecut, din viața de la orașe și de la sate — zugrăvesc relațiile dintre părinți și copii, dintre profesori și elevi, în spiritul moralei comuniste. Chipul pionierului, stă în centrul a numeroase cărți dintre cele mai izbutite, ale literaturii noastre noi, pentru copii.

În romanul **Bătălia mare de la Iazul mic**, de Octav Pancu-Iași — eroii — pionieri în clasa VI, dovedesc realele calități ale unor viitori cetățeni vrednici de încredere. Tăria de caracter a fiecărui pionier în parte izvorăște din trăinicia colectivului care se face simțită atât în faptele mărunte, de fiecare zi, cât și în cele deosebite care pun în valoare, spiritul de inițiativă, de răspundere, curajul, cinstea cât și cunoștințele multilaterale dobîndite de eroi prin instrucție școlară și extra școlară.

Rolul părinților și al școlii în educarea copiilor a fost o altă teză, pe care autorul a demonstrat-o artistic.

Influența părinților asupra copiilor

este concludent prezentată atît sub aspectul pozitiv — în cazul pionierului Sandu sau al lui Petrică Bunescu — cît și sub cel negativ, în cazul pionierului Nicu Negulescu, al cărui spirit pronunțat individualist, ca și relele deprinderi nu sînt decît un reflex al despotismului tatălui său.

În poemul **Puiul de Cerb** al lui N. Labiș, pionierul Cordun este un personaj izbutit conturat în acțiuni care dezvăluie o vibrantă sensibilitate, îmbinată cu istețime, cu vitejie, cu un prompt spirit întreprinzător.

În cele patru povestiri ale volumului pentru școlari și pionieri, apărut de curînd în Editura Tineretului — intitulat **Neliniste în detașament** — tînărul scriitor C. Anton ridică și rezolvă problema cinstei și a încrederii în oameni, a respectului cuvîntului dat. În filele acestei cărți pulsează spiritul nou în care sînt educați copiii noștri, astăzi.

Iată un alt erou pionier, în cartea scriitorului C. Ignătescu **Brigada mixtă**. Aci micul Petrică are, alături de moș Vasile Giurgă, un rol mobilizator și exemplificator, pentru alcătuirea unei brigăzi în care oameni în toată firea, împreună cu copiii, își unesc forțele, în-suflețiți de același sentiment al bine-lui obștesc, pentru a face mai spornică și mai rodnică munca în timpul treierii-sului.

Scriitorul V. Em. Galan s-a inspirat în cartea sa pentru copii — **Micul Kan** — din problemele unei școli de tip nou, în China populară, reliefînd caracterul relațiilor noi între copii și profesori, pe baza pedagogiei științifice.

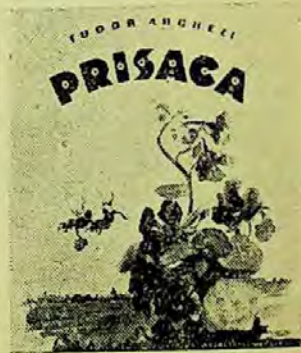
Alături de cărți axate pe teme din realitatea socială de azi, alături de cărți ca **O zi cu Sadoveanu** — poemul scris de Profira Sadoveanu, în care sînt cultivate dragostea și respectul cititorului copil pentru maestrul scrisului romî-

nesc; — iată și o reeditare, nuvela satirică **Moș Gheorghe la Expoziție**, de Spiridon Popescu, în care sînt denunțate aspecte ale exploatării și moravurile din timpul lui Carol I.

Tematica variată, largă, a literaturii noastre pentru copii nu se oprește aici: poveștile, basmele, sînt reprezentate în numeroase alte cărți apărute la noi, ca de pildă, **1001 de nopți** volumul de basme orientale, repovestite de Eusebiu Camilar; **Fetele Riului** — de Maria Rovau, poveste în care îi reîntîlnim pe Sfarmă Piatră și Strimbă lemne — eroi consacrați ai basmului românesc; **Plici și Plici** — Plici o cărtică iscălită de Luiza Vlădescu, în care apar pitici năstrușnici, fiecare cu micul lui păcat, unul e leneș, altul e ursuz, dar fiecare simbolizînd caractere și sentimente pe care micul cititor le va descoperi și în viața de toate zilele. Acestea reprezintă doar o parte din cărțile de copii cele mai de curînd apărute — ca să nu mai vorbesc de cele care au ridicat la un înalt nivel artistic literatura pentru copii și prestigiul ei, cărți semnate de Tudor Arghezi, Cicerone Teodorescu, Nina Casian, Vladimir Colin și alții.

Editura Tineretului a contribuit la o largă răspîndire în lumea cititorilor copii a cărților autorilor sovietici ca: S. Mihalkov, N. Nosov, S. Marsak, A. Gaidar, A. Barto, Oseeva și alții alții, prețuți și iubiți astăzi la noi.

Cărțile noastre pentru copii apar în ediții de zeci de mii de exemplare, în condiții tehnice și grafice care se străduiesc să fie mereu mai bune. Dezvoltarea gustului pentru frumos face parte din educația multilaterală care se dă copilului de toate vîrstele. El este educat să fie exigent, iar exigența lui este un ghid și un stimulent pentru arta scriitorului.

Indrumarea lecturii COPILOR

Conf. ILIE STANCIU

Marii scriitori, artiști sau oameni de știință, povestindu-și viața, își amintesc cu emoție de primele cărți citite în copilărie.

Pușkin și Tolstoi, Dickens și Mark Twain, Eminescu și Sadoveanu recunosc în aceste cărți izvoare ale inspirației și creației lor de mai târziu.

Povestirile minunate citite în copilărie au deschis acestor mari creatori porțile lumii, le-au vorbit despre bucuriile și amărăciunile oamenilor, despre visurile și lupta lor pentru o viață mai bună, mai dreaptă.

Intr-adevăr, copiii iubesc cărțile cu pasiune, deoarece ele răspund dorului lor nestăvilit de a cunoaște mereu lucruri noi, de a afla despre întâmplările neobișnuite și despre faptele îndrăznețe ale unor oameni deosebiți.

Cartea literară influențează asupra formării caracterului, ea are de aceea un imens rol educativ. De această influență puternică a cărții asupra miului cititor m-am putut convinge, în repetate rânduri. Printre prietenii mei se numără și mulți copii care mă vizitează adesea și care-și aleg din biblioteca mea tot felul de cărți potrivite pentru vârsta lor. Zilele trecute, Andrei, un băiat de unsprezece ani, mi-a adus înapoi cartea „Sfirlează cu lofează” de Victor Ion Popa. A pus-o pe birou, dar n-a alergat la raft să-și aleagă o altă carte cum făcea de obicei, ci stătea nehotărît. Am observat șovăiala băiatului și l-am îndrumat să-și aleagă o altă carte.

— Nu, n-aș vrea o altă carte, îmi răspunse Andrei. Mai lasă-mi-o pe asta să o mai citesc o dată.

Multă vreme Andrei nu s-a hotărît să plece. Povestea cu însuflețire mereu alte pasaje din carte, retrăia moment cu moment acțiunea palpitantă a povestirii, se bucura ori de câte ori vedea că și mie mi-au plăcut aceleași episoade, că am trăit aceleași clipe de puternică emoție. Mi-am dat seama că Andrei se împrietenise cu Toader Mîndruța, că figura și faptele îndrăznețe

ale copilului pasionat de aviație nu se vor șterge niciodată din mintea lui.

La noi în țară se acordă o atenție din ce în ce mai mare problemelor literaturii pentru copii. Astăzi se poate vorbi despre existența unui fond prețios al acestei literaturi, deoarece scriitorii talentați cu renume și experiență, sau alții mai tineri, își consacră o bună parte a creației lor micilor cititori, iar tematica literaturii noastre pentru copii devine din ce în ce mai bogată.

Am avut prilejul în anul trecut să vizitez secțiile pentru copii ale bibliotecilor regionale din Iași și Bacău. Din statisticile cercetate rezultă că numărul cel mai important de cititori al acestor secții îl formează copiii între 9 și 14 ani. Am stat de vorbă cu acești mici, dar pasionați cititori și m-a uimit lectura lor bogată și variată. Printre ei am găsit copii care citiseră absolut toate cărțile apărute în ultimii ani în Editura Tineretului; ei pîndesc pur și simplu apariția unei cărți noi pentru a putea fi printre primii care s-o împrumute de la bibliotecă. Majoritatea dintre ei și-au exprimat regretul că apar, deocamdată, prea puține cărți față de marea lor dragoste și pasiune pentru citit. În special basmele și cărțile de aventuri sînt cele mai cerute.

Cercetînd mai cu atenție fișele acestor cititori, am constatat însă un lucru foarte semnificativ: copiii citesc la întâmplare, orice carte le cade în mină, sau, mai ales, acele cărți care se găsesc în mai multe exemplare în rafturile bibliotecilor. Cărțile noi care apar, deși nu sînt toate de o valoare literară egală, nu conțin elemente care ar putea influența negativ asupra cititorilor. Cu toate acestea, lectura copiilor nu poate fi lăsată în voia întâmplării, așa cum se întâmplă astăzi în foarte multe locuri. Ea trebuie să fie bine îndrumată, căci nu orice carte, oricît ar fi ea de valoroasă, este indicată pentru copii. Părinții și educatorii, dar, în special, bibliotecarii, trebuie să țină

seama de puterea de înțelegere a fiecărei vârste în parte.

Copiii de vîrstă preșcolară le sînt potrivite anumite producții literare, în care predomină, forma, mișcarea, culoarea. Sezizarea directă pe calea intuiției a fenomenelor înconjurătoare face ca la această vîrstă copilul să fie atras tocmai de acele producții literare care au acțiuni scurte, dinamice, cu conflicte simple, dar clare, pline de umor sau duioșie. Un loc de frunte în literatura pentru preșcolari îl ocupă povestirile din viața animalelor și a plantelor, acestea jucînd rolul personajelor principale. De la „Capra cu trei iezi”, sau „Punguța cu doi bani” ale lui Creangă, literatura noastră a cunoscut o serie de lucrări valoroase, în special în versuri, cum ar fi, de pildă, „Povestea gîștelor” a lui Coșbuc, poeziile lui Topirceanu, Elena Farago sau recente poezii ale lui Tudor Arghezi cuprinse în volumul „Prisaca”, ale Otiliei Cazimir în culegerea „Baba iarnă intră-n sat”, povestea în versuri „Întîmplarea din grădină” a lui Cicerone Theodorescu, sau „Moș Gălbui” a lui Ana Tudoraș, etc.

Copiii de vîrstă preșcolară apreciază mult și povestirile cu teme din realitatea imediat apropiată. Pentru acești copii a scris Maiakovski poeziile sale „Ce să fiu”, „Căluțul năzdrăvan” sau „Ce e bine și ce e rău”.

În literatura noastră, de o caldă primire s-a bucurat culegerea „Străduț” a poetului Demostene Botez, poeziile scrise pentru copiii mici și cuprinse în culegerea „Făurari de frunusețe” a lui Cicerone Theodorescu și altele.

Pentru copiii din primele clase elementare, basmul cu acțiuni complicate și cu elemente fantastice bogate formează lectura preferată. Edițiile repetate ale culegerii de basme de Petre Ispirescu, ale lui „Harap Alb” și ale celorlalte basme ale lui Creangă și Slavici, precum și ale basmelor noi în rîndul cărora amintim, în primul rînd, povestea în versuri „Nică fără frică” a lui Nina Cassian și culegerea de basme a lui Vladimir Colin, s-au bucurat de o bună primire din partea micilor cititori. La această vîrstă, puterea de abstractizare a copiilor începe să se dezvolte, experiența lor e mai bogată, cunoștințele mai numeroase. Este vîrstă la care legendele istorice sau povestirile din viața de astăzi sau din trecutul patriei noastre încep să-i preocupe mai îndeaproape.

În sfîrșit, în perioada premergătoare

adolescenței, locul basmului îi ia cartea de aventuri, povestirile despre călătoriile oamenilor îndrăzneți, despre eroismul celor ce-și apără patria, a celor ce-și dau viața luptînd pentru binele celor mulți. Este vîrstă cînd copiii încep să gîndească la viitoarea lor profesiune, cînd se naște pasiunea pentru știință, tehnică sau artă, cînd se anunță marile talente.

Această etapă care ține, de obicei, de la zece la patruzeci de ani este și etapa celor mai bogate lecturi. Este vîrstă la care „mușchetarii” din romanele lui Alexandre Dumas, cavalerii din povestirile lui Walter Scott, sau călătorii îndrăzneți din romanele lui Jules Verne devin eroii preferați ai tinerilor cititori. Acum fac ei cunoștință cu scrierile lui Mihail Sadoveanu, se împrietenesc cu vitejii din „Neamul Șoimăreștilor” sau cu „Frații Jderi”, acum citesc despre luptele la care ia parte Mitruț al Joldii, eroul romanului istoric al lui C. Ignătescu, sau despre marinarii îndrăzneți, care sub comanda inginerului Andrei Lupan, ridică „Toate pinzele sus” pentru a pleca cu goeleta „Speranța” tocmai în „Țara de foc”.

Pentru copiii de această vîrstă au scris povestiri reușite tinerii scriitori ca Gica Iuțuș, autoarea romanului „Înmoșii”, Octav Pancu-Iași, autorul romanului „Marea bătălie de la Izul Mic” sau Petre Lusalov, autorul navelor „Nufărul roșu”. Ei citesc cu interes ominunțele romane din literatura sovietică pentru copii, cum ar fi „Strada Mezinului” de Lev Kassil și Polianovski, schițele și navelle lui Nosov etc.

Cei ce îndrumă lectura copiilor și, în special, bibliotecarii trebuie să se preocupe îndeaproape de cunoașterea și selecționarea cărților în raport cu specificul fiecărei etape de vîrstă. A nu ține seama de aceste etape diferite în dezvoltarea copilului, a nu-i îndruma lectura conform puterii lui de înțelegere și a preferințelor ce își formează treptat, înseamnă a-l dezorienta, a-i frîna pasiunea sa de cititor.

Am întilnit copii care la 9—10 ani citiseră romanul „Ion” al lui Liviu Rebreanu, sau „Întunecare” de Cezar Petrescu.

— Nu e nimic, mă linișteau părinții acestor copii. Chiar dacă nu vor înțelege cărțile așa cum trebuie, n-are ce să le strice, cu ceva tot se vor alege.

O astfel de părere este greșită. Un copil de zece ani nu pătrunde sensul problemelor sociale sau al proceselor sufletești descrise în cărțile amintite.

Nerefinind decit o serie de fapte izolate, trecind peste conținutul bogat de idei, micul cititor va rămîne cu o idee trunchiată și greșită asupra lucrării.

Editura Tineretului, ținînd seama de această problemă, imprimă pe copertele cărților pentru copii și categoria de vîrstă pentru care au fost scrise. Aceasta înseamnă un ajutor prețios pentru cei care selecționează și recomandă cărți pentru cei mici. Dar cel mai meritor lucru ar fi ca părinții și educatorii, învățătorii și bibliotecarii să citească ei înșiși cărțile pe care le recomandă copiilor, putînd astfel să urmărească și roadele lecturii.

Pasiunea pentru lectură a copilului trebuie nu numai îndrumată, dar și dozată. Sînt copii care au tendința de a citi cît mai repede, de a înghiți cărțile. Unii părinți se laudă chiar că copiii lor citesc atît de repede încît nici ei nu-i pot întrece. Cercetînd fișele unei biblioteci populare din București am constatat că sînt copii care citesc aproape treizeci de cărți pe lună, ceea ce înseamnă o carte pe zi. O astfel de „performanță sportivă“ nu este de nici un folos, ea devine chiar vătămătoare. Copiii trebuie îndrumați să citească pe ndelete o carte, să-i pătrundă înțelesul, să se bucure de fiecare pasaj mai frumos, să prețuiască măiestria artistică a scriitorului. O carte citită astfel rămîne întipărită în minte, celelalte citite cu sufletul la gură, pe sărite, se uită îndată ce cititorul a întors ultima filă.

Intr-una din după-amiezele mele libere mi-am invitat prietenii cei mici ca să stăm de vorbă despre cărțile citite. Andrei mi-a propus un joc: să alegem o carte citită de toți care eram de față și să povestim pe rînd, fiecare, continuînd firul povestirii acolo unde l-a lăsat cel de dinainte. Copiii au primit propunerea cu bucurie și jocul a început. Andrei, care e un cititor atent, a început povestirea dînd toate amănuntele asupra locului și timpului, asupra personajelor și asupra începutului acțiunii. După o vreme însă s-a întrerupt brusc și a numit pe un alt copil care trebuia să continue. Cei mai mulți copii au putut face față incercării, dar cîțiva dintre micii mei prieteni s-au încurcat, n-au mai ținut minte amănunte importante, s-au înșelat asupra unor date, pe altele nici nu le cu-

noșteau. Copiii făceau haz de cei care citiseră cartea hoștește, pe sărite, trecînd peste pasaje întregi, numai din dorința de a termina cît mai repede și de a afla ce s-a întîmplat la urmă cu personajele principale. Ne-am înțeles să ne întîlnim peste cîteva săptămîni și am ales cartea care să formeze obiectul jocului. De data aceasta și cei ce citeau de obicei pe nerăsuflete, sîrînd pagini întregi, citiseră cartea aleasă, cu atenție, iar jocul s-a putut desfășura într-un ritm viu și interesant.

Intr-o altă după amiază le-am propus copiilor un joc nou. Se numea un personaj și cel întrebat trebuia să spună în ce carte l-a întîlnit și ce rol avea în povestire. Aceste jocuri îi atrag pe micii mei prieteni, le măresc dragostea și interesul pentru lectură, îi leagă din ce în ce mai puternic de una dintre cele mai minunate creații ale minții omenesti: de opera literară.

Îndrumarea lecturii trebuie făcută cu dibăcie, fără a frîna libertatea copiilor de a alege acele cărți care le plac mai mult. Putem lăsa pe copii să-și aleagă singuri cărțile, noi intervenind numai atunci cînd lucrarea ar depăși puterea de înțelegere a cititorului. Am cunoscut părinți care avînd o părere greșită despre basm creaseră copiilor lor un fel de prejudecată față de aceste minunate producții literare.

Băiatul meu este atras de tehnică; îl voi face inginer! N-are nevoie de povești cu Feți-Frumoși și cu Ilene-Cosinzene.

Intîmplarea a făcut ca să împrumut unui astfel de copil culegerea de basme a lui Vladimir Colin. Băiatul a citit-o pe ascuns ca să nu se compromită în ochii severi ai părinților și de atunci basmele au devenit lectura lui preferată.

Nu putem dicta gustul nostru de cititori formați, copiilor. Nici nu-i indicat acest lucru. Citînd, copiii își vor da seama de frumusețea versurilor sau a prozei, a povestirilor sau a descrierilor, a literaturii artistico-fantastice sau științifice. Copiii vor începe cu timpul să aibă autorii și cărțile lor preferate, să învețe pe dinafară versurile poezilor iubii.

Făcîndu-i pe copii să iubească cartea, le dăm un bun și devotat prieten care nu-i va părăsi niciodată în viață.

Un concurs pentru NICII POVESTITORI de BASME

Biblioteca raională din Moinești numără în colectivul ei și citiva pionieri care aduc o contribuție frumoasă în munca de popularizare a cărților în rîndurile cititorilor copii. De curînd ei au venit cu propunerea de a se organiza un concurs pentru cititorii copii pînă la vîrsta de 14 ani, asemănător concursului „Iubiți cartea“.

Promițîndu-le tot sprijinul, ne-am luat angajamentul ca în timpul cel mai scurt să studiem propunerea și să stabilim regulamentul acestui concurs.

Realizarea unei astfel de inițiative a ridicat o serie de probleme dificile. Prima întrebare care s-a pus în fața colectivului a fost aceea de a stabili în ce condiții trebuie să se desfășoare un astfel de concurs pentru a stimula interesul și entuziasmul micilor cititori, pentru a atrage pe cît mai mulți dintre ei.

Iată la ce hotărîri am ajuns după ce am studiat cu multă atenție propunerea pionierilor noștri.

Se va organiza un concurs pentru toți cititorii copii, avînd ca obiectiv principal atragerea unui număr cit mai mare de copii la citirea celor mai bune cărți de povestiri și basme. Cîștigătorii acestui concurs urmau să primească titlul de „Cel mai bun povestitor de basm“.

Concursul urmează să se desfășoare în 6 faze pînă la 30 decembrie 1956. La fiecare fază se vor distribui celor mai buni povestitori premii în cărți iar cei care vor participa la toate fazele și vor obține

consecutiv titlul de bun povestitor, vor primi mențiuni speciale. Acestea vor fi tipărite pe carton, împodobite cu un desen inspirat din basmul „Harap Alb“.

În vederea asigurării mijloacelor necesare pentru acordarea premiilor, colectivul bibliotecii noastre și-a propus să atragă și pe cititorii vîrstnici ai bibliotecii, care prin donații de cărți să sprijine desfășurarea concursului.

Odată luate aceste hotărîri pregătitoare, colectivul nostru a început efectiv pregătirea primei faze de concurs. În zilele care au urmat s-au așezat în diferite părți ale orașului afișe care anunțau concursul.

Rezultatul a fost că un mare număr de copii s-au interesat de îndată de regulamentul noului concurs, înscrierile desfășurîndu-se cu o creștere uimitoare de la o zi la alta. Începerea primei faze a fost fixată pentru data de 29 ianuarie.

Deși ziua a fost friguroasă, cu vînt și ninsoare, totuși la ora 8,30 ușa bibliotecii a fost deschisă zgomotos de primul grup de copii, căruia i-au urmat apoi multe altele. Numeroasele scaune din sala de lectură s-au dovedit a fi prea puține pentru numărul celor veniți. Elevul Cobzaru Gheorghe din clasa a II-a a școlii medii mixte din localitate a povestit cel dintîi, povestea **ursului păcălit de vulpe**, binecunoscuta povestire a lui Creangă. După el au urmat Șulim Izu, Șofron Dumitru, Leibă Puiu, Pădureanu Lică și alții.

Ascultînd pe mici prieteni ai cãrtilor cum pãtrund în lumea basmelor, plinã de eroi îndrãzneþi și iubitori de dreptate, punind în luminã biruinþa binelui asupra rãului, ne-am dat seama și mai bine de însemnãtatea concursului. Pe lîngã cã participanþii petrec în mod plãcut cîteva ceasuri, povestind cele mai frumoase basme, ei se deprimd a vorbi nestingheriþi, concretizînd esenþialul celor citite în cãrþi.

Premiile în cãrþi pe care le-au primit participanþii merituoși ca: Valdman Jeni, Șofron Dumitru, Valdman Nina, Popescu Florica, Adam Ion Dima, Popa Chiþa și numeroși alþii, au creat în jurul primei faze a concursului o popularitate largã. La cea de a doua fazã care a avut loc în ziua de 26 februarie a. c. s-au prezentat 70 de participanþi, adicã de douã ori mai mulþi decît la prima fazã. În cursul celei de a doua faze s-a constat și o creștere simþitoare în pregãtirea personalã a participanþilor. Aceștia, îndrumaþi de colectivul bibliotecii, care s-a bazat pe experienþa cîștigatã în prima fazã, au

organizat în mici grupuri discuþie pregãtitoare asupra basmelor ce urmau sã le prezinte fiecare din ei.

Aceasta a fãcut posibil, ca printre cei premiaþi cu acest prilej, sã se afle mai multe nume noi ca: Preda Lucreþia, Ciolovic Victor, Mîndrescu Mircea, Barbu Maria, Niþa Viorica și numeroși alþi bãieþi și fete din orașul Moinești. Odatã cu imbunãtãþirea formei de prezentare a poveștilor, s-a fãcut remarcatã și o simþitoare creștere a interesului colectiv pentru buna desfășurare și extindere continuã a concursului.

Colectivul bibliotecii raionale Moinești a stabilit începerea celei de a treia faze la mijlocul lunii aprilie. În felul acesta, s-a creat celor înscriși posibilitatea unei pregãtiri temeinice în vederea viitoarelor întîlniri. Rezultatele fazei a treia se vor anunþa în cadrul unei consfãtuiri cu mici cititori ai bibliotecii, organizatã special pentru întîmpinarea Zilei Internaþionale a Copilului.

VIVOSCHI R.

bibliotecar șef al bibliotecii centrale raionale Moinești.

UN SCRITOR vorbeste cititorilor săi

Pentru a obișnui tineretul sã-și formuleze pãrerile despre cãrþile citite și sã-și exprime curajos cerinþele în privinþa cãrþilor pe care ar dori sã le citeascã în special în scopul creãrii unei legãturi strînse între scriitori și cititorii tineri, bibliotecara Virag Ilona de la

Uzinele „Herbák János“ din Cluj, a organizat o întîlnire a tineretului cu scriitoarea Marton Lili. Bibliotecara a mai urmãrit dezvoltarea unor pãrerii personale asupra cãrþilor și exprimarea curajoasã a acestora. În cadrul întîlnirii la care au participat peste 100 de tineri, a

fost discutată cartea acestei scriitoare, intitulată **Köországi kisfiu** (Băiatul din țara pietrelor), editată de către Editura Tineretului, în 1955, în limba maghiară.

După cuvîntul de deschidere al bibliotecarei, autoarea cărții s-a adresat cititorilor, povestindu-le cum a scris această carte, care nu este produsul fanteziei, ci o întâmplare adevărată din viața Moșilor, înainte și după instaurarea puterii populare în patria noastră. Eroul cărții, Toader trăiește și acum în Țara Moșilor. Marton Lili a cerut participanților să vorbească fără rezerve, exprimînd părerile lor despre carte și să arate acele părți care nu au reușit să-i mulțumească, îndemnîndu-i la critică deschisă.

La discuții au luat parte 14 tineri. Întrebările și dorințele formulate de aceștia au fost sincere, variate, făcînd dovada că au înțeles cartea. Așa, de pildă, unii și-au exprimat mulțumirea pentru faptul că au avut prilejul să cunoască viața Moșilor, că au putut vedea diferența dintre viața de mizerie de altădată a acestora și viața luminoasă, plină de perspective pe care o duc azi. Alții au fost captivați de momentele dramatice, cînd mama eroului chema pe „doftoreasa satului“, care plină de neștiință, de lăcomie și de superstiție pune în primejdie viața lui Toader; ei s-au bucurat însă nespuse de mult, cînd au văzut că știința învinge superstiția și ignoranța, băiatul fiind dus la spital, unde medici adevărați îl salvează de la moarte. Au fost cititori, cărora le-a plăcut capitoul în care Toader este trimis să-și întărească sănătatea la mare.

La această întîlnire au participat atît tineri maghiari cît și romîni.

Majoritatea cititorilor au arătat că lucrarea este instructivă și totodată foarte distractivă. Unii au cerut continuarea vieții eroului cu un al doilea volum.

Au fost aduse și critici scriitoarei. Astfel, Kovács Andrei a ridicat obiecțiuni cu privire la faptul că Toader, care nu s-a temut de lupi, avea frică de șoareci. După părerea sa acest lucru nu este firesc. A mai fost criticat și aspectul grafic al cărții, cititorii cerînd o execuție mai îngrijită, mai frumoasă și mai multe ilustrații.

După discuțiile, întrebările și problemele ridicate de cititori, scriitoarea a răspuns tuturor, lămurind pe toți cei care au luat cuvîntul.

Într-o atmosferă de caldă prietenie ea a continuat convorbirile. Cu această ocazie, cititorii i-au sugerat ideea unei cărți despre vacanțele copiilor, cîțiva copii promițînd scriitoarei că îi vor transmite comunicările lor personale despre felul cum și-au petrecut ultima vacanță. S-a fixat data de 1 iunie — Ziua Internațională a Copilului — pentru comunicarea acestor informații, care se vor face prin intermediul bibliotecii. Scriitoarea a făgăduit tinerilor că va satisface dorințele lor și va scrie o carte intitulată: *Vacanța veselă*.

Întîlnirea a luat sfîrșit cu recitarea poeziei *Iubește cartea*, scrisă de Marton Lili, interpretată de fetița Joszef Agi în vîrstă de 5 ani, care a predat scriitoarei un buchet de flori drept recunoștință din partea cititorilor săi.

Organizarea fondului de cărți și a cataloagelor

Rapiditatea punerii în circulație a cărților noi intrate și cotarea topografică într-o bibliotecă mare

— O EXPERIENȚĂ DE MUNCĂ —

Cititorii iau cunoștință de existența diverselor publicații în bibliotecă prin intermediul fișelor din cataloage. În aceste fișe trebuie să fie indicată cota topografică, adică locul unde se găsește volumul în raft, pentru a putea fi găsit oricând.

De aceea, la intrarea cărților, chiar înainte de redactarea fișelor, bibliotecarul trebuie să le fixeze imediat locul, adică să procedeze la cotarea topografică a noilor titluri.

S-ar părea că nimic nu-i mai simplu.

Cu toate acestea, în bibliotecile mari, sistemul de cotare topografică, sau mai bine zis modul în care sînt aranjate cărțile în depozit, face adesea să întîrzie punerea în circulație a publicațiilor noi.

În majoritatea bibliotecilor mari, avînd fonduri organizate cu zeci de ani în urmă, cărțile sînt așezate după format, adică după înălțime, metodă care economisește spațiul și dă aspect estetic depozitelor. Dar, din această cauză, în foarte multe cazuri, cartea nou sosită trebuie să aștepte pînă vine rîndul formatului respectiv pentru a primi cota sa topografică.

Iată, de exemplu, situația din biblioteca noastră: la noi, cărțile sînt așezate în stelaje de cîte opt polițe late de peste trei metri și aranjate de sus, de la stînga la dreapta, în ordinea strictă a înălțimilor, începînd cu cele mai mici și ajungînd jos, în a opta poliță, la cele mai

înalte. Cărțile sînt numerotate de la 1 la infinit, adică ultimul număr de la sfîrșitul unui stelaj (unde se găsesc cărțile mari) este continuat de numărul primei cărți mici din stelajul următor. Este, deci, o așezare pe format, în care numerotarea este continuă, în corpul aceluiași stelaj avînd toate formatele. Din acest motiv, nu se poate trece de la un format la altul pînă nu s-a completat formatul precedent, nici nu se poate începe un stelaj nou pînă nu se termină formatul cel mai mare din raftul dinaintea lui.

La noi, pentru ca, totuși, cărțile recent sosite să poată fi servite cititorilor, se obișnuia să li se atribuie o cotă provizorie; li se dădeau numere de la 1—5000 însoțite de litera c și scrise cu creionul. După completarea stelajului și rearanjarea cărților în ordinea strictă a înălțimii, cota provizorie se anula, iar cărțile erau numerotate în continuarea ultimului număr al stelajului precedent. Se reluau în același timp și fișele pentru a se trece pe ele cota definitivă.

Procedeu, deși foarte greoi, s-a întrebuințat ani îndelungași, pînă în 1952.

În ultimii ani, cînd numărul cititorilor și circulația cărților a crescut în chip impresionant, acest fel de lucru a devenit imposibil: aproape nu mai puteam observa dacă s-a umplut stelajul pentru a proceda la reșezarea cărților și cotarea definitivă, deoarece cărțile erau cerute permanent în

sală sau împrumutate și numai cu mare greutate reușeam să le avem în raft pentru desăvîrșirea operațiunii de cotare topografică.

Ne-am străduit să ajungem la situația de a cataloga de la început cu cota definitivă, fără a schimba sistemul de așezare.

Cu începere din 1952, catalogăm imediat fondul liber pe care-l cotăm după metoda cutterizării (sistematico-alfabetică) și reținem un singur exemplar — și anume exemplarul dobîndit prin depozit legal — pentru depozitul general de unicate pe care continuăm să-l așezăm pe format, după sistema veche a bibliotecii.

În felul acesta, în afară de depozitul general, care cuprinde numai cîte un singur exemplar din fiecare titlu, am creat depozitul de dublete, aranjat după metoda sistematico-alfabetică (cutterizării) care dă posibilitatea să se pună imediat în circulație cărțile noi, data fiind rapiditatea cotării după această metodă.

În cataloagele pentru cititori apare numai cota cutterizată a fondului de dublete. Cota topografică a unicatului din depozit este trecută numai în catalogul inferior, alături de cota cutterizată.

Grație acestui mod de a lucra, am obținut trei realizări importante:

1. Posibilitatea de a cota imediat și definitiv intrările de cărți noi și — implicit — mărirea rapidității punerii lor la dispoziția cititorilor.

2. Conservarea unicatului în depozitul general.

3. Un fond de dublete foarte mobil și foarte des întrebuițat, dat fiind faptul că folosim pentru aranjarea lui metoda sistematico-alfabetică. Astfel, din fondul de dublete, alcătuim fondul uzual al sălii de

lectură, fondul de împrumut și bibliotecii mobile pentru unitățile noastre mai mici, lucrări pe care nu le-am fi putut face, dacă am fi cotate toate cărțile după vechea sistemă de aranjare fixă din trecut. Se știe că o cotă după format nu e valabilă decît în raftul dat al bibliotecii respective, pe cînd cota cutterizată este valabilă oriunde sînt duse cărțile.

Din cele de mai sus, se desprinde ideea că, prima condiție pentru urgentarea operațiunilor de punere în circulație a cărților sosite în bibliotecă, este folosirea unui sistem de aranjare a depozitului care să permită atribuirea imediată a cotei topografice definitive.

Cred că, din acest punct de vedere, pentru bibliotecile mari, care trebuie să facă economie de spațiu, cel mai practic sistem este așezarea pe formate în care fiecare începe cu numărul 1 precedat de semnul distinctiv al formatului (adică : I, 1, I, 2, 1, 3, etc.; II, 1, II, 2, II, 3 etc.; III, 1, III, 2, III, 3 etc.; IV, 1, IV, 2, IV, 3 etc., sau A, 1, A, 2, A, 3, etc.; B, 1, B, 2, B, 3, etc.; C, 1, C, 2, C, 3, etc.; D, 1, D, 2, D, 3 etc.) fiecărui format fiindu-i rezervată o anumită secțiune de depozit.

Foarte puține biblioteci mari aplică însă, acest sistem. Cele mai multe au sisteme de aranjare fixă, de tipul celui de la noi. Pentru astfel de biblioteci, socotesc că metoda întrebuițării fondului de dublete cu o cotare cutterizată sau cu o cotare specială facilă, sau crearea unui fond uzual pentru sala de lectură, răspunde atît necesității de a asigura rapiditatea punerii în circulație a intrărilor curente de cărți, cît și ideii păstrării unicatului.

VICTORIA CIMPOCA-CURCANEANU
de la Biblioteca Centrală Universitară
din București

Din experiența noastră în munca de organizare a catalogului alfabetic

CIORASCU EUGEN

Bibliotecar șef la biblioteca raională Rîmnicu-Vilcea

În biblioteca noastră munca de organizare a catalogului alfabetic a început încă din anul 1951, odată cu întocmirea celorlalte două tipuri de cataloage existente, topografic și sistematic. În acel an, din cele peste 8000 volume care formau fondul de cărți al bibliotecii, multe erau încă neinventariate, iar de organizarea depozitului după criterii științifice nici nu putea fi vorba.

De aceea, munca de organizare a cataloagelor o putem împărți în două faze. Faza primară cuprinde perioada în care munca de catalogare s-a desfășurat paralel cu munca de organizare a fondului de cărți existent la acea dată; faza a doua a fost aceea care a cuprins lucrările curente de catalogare, pe măsura intrării de noi cărți în bibliotecă.

Prelucrarea fondului de cărți în prima fază am realizat-o cu sprijinul efectiv al unui colectiv de șapte profesori și învățători din localitate, care la apelul nostru s-au oferit să ne ajute în timpul lor liber. Printre aceștia amintim pe profesorii Grigore Schileru, Ivănescu Elena, Crețu Rodica, Marinescu Mara și alții care au lucrat neîntrerupt pînă la aducerea lucrărilor la zi. În afară de executarea muncii grafice, aceste cadre didactice de diferite specialități, au adus o contribuție însemnată în pătrunderea conținutului unor cărți, element necesar bibliotecarului pentru buna desoriere a acestora.

Lucrările din această primă fază au durat aproape opt luni, cu oarecari întreruperi, dat fiind că membrii colectivului erau antrenați și în alte munci. În zilele cînd se întrunea, colectivul lucra timp de două ore sub conducerea bibliotecarului șef, fiecare membru al colectivului avînd de îndeplinit sarcini precise. Astfel, doi lucrau la ștampilarea și inventarierea cărților, bibliotecarul șef coordona munca, aplicînd cota cărții pe fiecare exemplar, alți patru primeau apoi cărțile, întocmind fișele necesare catalogului topografic, sistematic și alfabetic conform regulilor unitare pentru descrierea publicațiilor.

Pentru fiecare carte, noi am întocmit minimum 5 fișe — una pentru catalogul

topografic, două pentru cel sistematic și două pentru cel alfabetic, respectiv catalog de serviciu și pentru cititori.

Iată elementele unei fișe de catalog alfabetic: Mătase Elena. Zile de vară. Buc. Ed. Tineretului, 1951. 47 p. cu ilustr. Pe spatele fișei se găsesc numerele de inventar ale tuturor exemplarelor din acest titlu.

Pe măsura efectuării acestor operații, colectivul bibliotecii noastre a trecut la așezarea cărților în rafturi și a fișelor în cataloage, care se făcea în primele ore care precedau începerea deservirii cititorilor.

În catalogul alfabetic fișele au fost așezate în ordine strict alfabetică, folosind fișe divizionare confecționate de noi. Astăzi aceste fișe au fost în întregime înlocuite cu fișele tipărite de Camera Cărții.

Folosind în sinul colectivului o sistematică diviziune a muncii noi am reușit să prelucram zilnic un însemnat număr de cărți, acesta variînd în funcție de categoria cărților, cum sînt cele care necesită mai multe fișe — de autor, de traducător, de ilustrator etc. Progrese însemnate s-au observat pe măsură ce lucrătorii s-au familiarizat cu problemele, găsindu-se în același timp și forma cea mai potrivită de muncă. Astfel de la 137 de cărți (cuprinzînd între 5—10 exemplare din același titlu) cît se prelucrau în medie în primele zile, s-a ajuns în zilele următoare să se prelucreză pînă la 270—300.

În faza a doua, ne mai avînd un volum mare de cărți de prelucrat, ci doar cărțile ce ne sosesc periodic de la colecitură, am fost preocupați de a găsi forma cea mai potrivită de organizare a muncii care să permită rapida prelucrare a cărților, pentru ca astfel să putem pune în circulație cărțile în minimum de timp. Ne folosim de sprijinul unui colectiv de muncă voluntar, format din elevi de școală medie, dintre cei care au scris frumos.

Ori de cîte ori primim cărți noi în bibliotecă, acest colectiv lucrează sub îndrumarea bibliotecarului șef, timp de 2 și 4 ore zilnic, la prelucrarea lor după

metoda descrisă mai sus, pînă la epuizarea stocului respectiv.

Printre cei mai harnici membri din acest colectiv amintim pe elevii Polovrăgeanu Constantin, Liță Ion, Roșoagă Alexandru, Corbeanu Steluța și alții.

În perioada de examene ori a vacanțelor școlare cînd colectivul nu ne mai putea ajuta, aceste lucrări se execută de colectivul bibliotecii noastre, în acest caz intrarea fișelor în catalog durînd mai multe zile.

În scopul de a urgenta intrarea cărților în circulație, noi am adoptat în ultima vreme metoda următoare:

După primirea cărților se procedează mai întîi la stampilarea și inventarierea lor, întocmindu-se fișele topografice ale fiecărei cărți; apoi se reține cîte un exemplar din fiecare titlu, cu fișele topografice respective sub prima copertă, iar restul se trimite la depozit pentru a fi date în circulație.

Pe baza elementelor descrinse din exemplarul reținut și a fișelor topografice se întocmește o fișă unică pentru catalogul sistematic, însemnîndu-se pe spațiile ei numerele de inventar, după care exemplarul respectiv trece în depozit, așezîndu-se fișele în catalogul topografic.

Avînd toate elementele necesare ambelor cataloage înscrise pe fișa principală, se trece apoi la întocmirea fișelor respective.

Folosind această metodă biblioteca noastră nu numai că reușește să grăbească punerea în circulație a cărților, dar a realizat și avantajul de a îndeplini această muncă cu un singur om, ceea ce înseamnă că celelalte secții ale bibliotecii nu mai sînt stingherite din activitatea lor. Totodată fișele pentru catalog se pot întocmi în condiții grafice satisfăcătoare, respectîndu-se regulile unitare de descriere a publicațiilor.

Fișele tipărite de Camera Cărții, le folosim în alcătuirea cataloagelor. La primirea lor verificăm stocul de fișe alegînd pe acelea ale căror titluri au intrat în

biblioteca noastră. Păcat numai, că ele sosesc uneori cu 2 și 3 luni mai tîrziu, astfel că sîntem nevoiți a întocmi singuri fișele.

La primirea lor, fișele tipărite sînt confruntate cu fișele întocmite de noi pentru a îndrepta unele greșeli, după care fișele tipărite se așează în catalog, dublînd astfel pe cele existente. Așa, de pildă fișa tipărită a cărții „În extremul Occident“ de M. Ralea, ne-a indicat pe lîngă clasificarea noastră 8R-92 și 91, și bineînțeles că am făcut completarea necesară.

În ultima vreme, o calitate în plus a fișelor tipărite o prezintă faptul că ele indică și cota cărții, îndrumîndu-ne spre uniformitate și în această privință.

Fișa tipărită prezintă un avantaj serios și pentru cititori prin faptul că oferă o scurtă prezentare a conținutului, orientîndu-i mai precis în alegere.

Catalogul alfabetic al bibliotecii noastre ogîndește toate lucrările din fondul uzual al bibliotecii. Pentru continua lui îmbunătățire, am prevăzut în planul nostru de muncă unele măsuri în special pentru a înlătura o serie de lipsuri. În acest sens vom proceda la revizuirea așezării fișelor în ordine strict alfabetică, transcrierea corectă a unor fișe după noua ortografie, verificarea descrierii cărților — aceasta cu atît mai mult cu cît am fost sezisați că unele fișe nu indică editura, ediția și anul apariției.

O atenție deosebită acordăm îndrumării cititorilor pentru buna folosire a cataloagelor. În acest scop, în secția de împrumut am afișat grafice și instrucțiuni privind modul de folosire a cataloagelor. În mod deosebit cititorilor noi înscriși în bibliotecă li se recomandă cum să studieze cataloagele și cum trebuie să se folosească de ele. Faptul că folosirea cataloagelor a devenit familiară unui număr cit mai mare de cititori, ușurează foarte mult munca bibliotecarilor, dîndu-le astfel posibilitatea unei prompte deserviri a cititorilor.

DISCUȚII

Unele sugestii în legătură cu **DESCRIEREA PUBLICAȚIILOR**

După cîțiva ani trecuți de la înființarea și sporirea considerabilă a bibliotecilor de masă și în urma experienței acumulate, o serie de probleme în legătură cu catalogarea cer o rezolvare precisă și unitară.

Direcția bibliotecilor din Ministerul Culturii — ca și de altfel revista noastră — s-au preocupat de aceste probleme, elaborînd succesiv diferite îndrumări și instrucțiuni din ce în ce mai ample, fără să se fi ajuns pînă acum la soluții definitive și mai ales fără să se fi reușit să se obțină o interpretare conformă din partea marelui număr de biblioteci chemate să le aplice.

Să amintim, între altele, că rînd pe rînd au apărut: „Îndrumări pentru organizarea bibliotecilor regionale și raionale” (1951), „Despre cataloagele bibliotecii — Regule sumare de folosire a cataloagelor” (1952), „Tehnica de bibliotecă” (1952), „Reguli unitare pentru descrierea publicațiilor” (1953) iar în prezent se lucrează la definitivarea „Regulilor pentru descrierea publicațiilor în cataloage și bibliografii”.

Credem că este util să enumerăm cîteva din problemele asupra cărora unii bibliotecari mai manifestă oarecari nedumeriri.

*

În primul rînd să ne oprim la forma numelui autorului. Se știe că pînă acum, ca urmare a regulii cunoscute, numele autorului era notat în descriere în forma în care se găsea trecut pe carte. De exemplu: M. Gorki sau Maxim Gorki. Și cum adesea numele marelui scriitor apărea în diferite ediții ale operelor sale într-una sau în cealaltă din formele arătate mai sus, această variație se repercuta și asupra descrierii.

Problema se complica însă și mai mult cînd era vorba de operele scriitorilor străini, traduse în diferite limbi.

Numele lui A. P. Cehov, care a îmbrăcat forme atît de deosebite în traduceri

operelor sale în limbile maghiară, germană sau în alte limbi, a devenit exemplul clasic pentru a ilustra greutățile întâmpinate de bibliotecari la clasarea în catalogul alfabetic a descrierii acestor opere.

Procedeul notării numelui în forma de pe carte și orientarea cititorului — prin fișe de trimetere — de la diferite forme la forma romînească aleasă, unde ar fi urmat să se găsească toate operele acestui scriitor, indiferent dacă numele avea forma romînească Cehov sau Tschechow, încălca strictetea regulilor catalogului alfabetic. În practică, stringerea laolaltă a fișelor unui autor nu se făcea. Dovadă despre aceasta, este faptul că operele scriitorilor ale căror nume au forme variate, se găsesc și astăzi, în majoritatea cazurilor, răspindite în diferite locuri ale catalogului. Pe de altă parte, cînd sînt adunate în același loc, la altă literă decît la aceea corespunzătoare numelui notat pe fișe, se provoacă nedumerirea cititorului, care adesea socotește aceasta drept o greșeală.

Adoptarea unei forme unice pentru notarea numelui autorului, servind drept regulă precisă la clasarea fișelor, ar introduce ordine și unitate în catalog. În acest caz ar fi însă necesar să se precizeze în descriere și forma în care numele autorului este trecut pe foaia de titlu, pentru a da astfel cititorului o imagine exactă a cărții. O astfel de regulă ar trebui adoptată nu numai în cazul scriitorilor străini traduși în alte limbi, dar și pentru scriitorii romîni. Să ne gîndim, de pildă, la operele lui Delavrancea, al cărui nume apare cînd în această formă, cînd în forma: B. St. Delavrancea, adică Barbu Ștefănescu Delavrancea, numele său complet.

Pe această linie este necesar să se meargă și mai departe, impunîndu-se obligativitatea ca toate inițialele sau prescurtările aflătoare în numele scriitorilor — în cazul cînd aceștia au semnat în forme deosebite — să fie rezolvate unitar, notîndu-se întotdeauna numele lor

întreg, în cuvîntul de ordine. O asemenea precauțiune va fi deosebit de folositoare în cazul numelor foarte răspîndite, evitîndu-se confundarea omonimilor. Soluția ar fi de mare folos bibliotecilor regionale, care au de catalogat și un material mai vechi, cu nume de autori care apar în diferite forme.

*

Dacă examinăm prescripțiile pentru notarea celui de al doilea element al descrierii și anume: titlul și subtitlul, trebuie să constatăm că forma editorială a unor lucrări noi cere o precizare mai amănunțită a regulilor de descriere. Unele cărți, îndeosebi cele de literatură, au o Prefață, un Cuvînt înainte sau o Notă biografică nespecificate pe foaia de titlu.

Cuprinderea lor în descriere este necesară, deoarece ele conțin date recente asupra scriitorului respectiv cit și asupra operei și s-a observat că de multe ori cititorul caută o informație scurtă și rapidă asupra unui scriitor pe care nu poate afla într-un studiu de ansamblu sau într-un periodic, ci tocmai în lucrările de acest gen.

Greutatea începe însă în acele cazuri în care aceste elemente ale cărții poartă titluri de fantezie. Credem că este preferabil ca ele să fie cuprinse în descriere cu titlul dat de prefațator sau traducător, urmat de termenul corespunzător cuvînt înainte, prefață sau studiu introductiv — ca și de numele acestuia. De exemplu:

Heym, Stefan

Lista neagră [Insemnări pe marginea acestui volum, cuvînt înainte de Demostene Botez] București, E.S.P.L.A.: 1955, 111 p. (Meridiane)

Această precizare făcută de bibliotecar contribuie ca descrierea să fie mai clară și mai conformă cu cartea.

Regulile pentru descrierea publicațiilor în cataloage și bibliografii vor trebui însă să definească ce se înțelege prin Cuvînt înainte, Prefață sau Studiu introductiv.

*

Un alt element al cărții pe care bibliotecarii nu-l notează totdeauna la fel este editura. Regulile disting următoarele cazuri: edituri cunoscute care și prescurtează numele și care se pot folosi ca atare (E.S.P.L.A.), edituri în care cuvîntul editură nu face parte integrantă din forma ei de prezentare și deci nu se trece în descriere (Cartea Rusă) și edituri în care acest cuvînt

face parte din titulatura editurii și se trece în descriere (Editura Tineretului, Editura de Stat, Editura Tehnică).

Ca să nu se dea loc la prescurtări eronate de felul următor: Editura Căilor Ferate, notate Căile Ferate, sau Editura Ministerului Construcțiilor și al Industriei Materialelor de Construcție, notată Ministerul Construcțiilor, sîntem de părere să se înlocuiască „Scurtul tablou al prescurtării numelor editurilor“ anexat la „Regulile de descriere“ cu un tablou complet al editurilor al căror nume se prescurtează, rămînd bineînțeles ca numele tuturor celorlalte edituri să se reproducă integral.

O altă chestiune deosebit de spinoasă în descrierea cărților este notarea paginajiei. Notarea exactă a numărului de pagini dă loc la interpretări diverse din partea bibliotecarilor. Trebuie deci să se stabilească un mod precis de numărare a paginilor, pentru ca aceeași carte să nu pară a avea un număr deosebit de pagini de la o bibliotecă la alta.

Notița tipografică tipărită de obicei în sfîrșitul cărții nu este socotită în paginajie la bibliotecile de masă, deși din ea se extrag atîtea informații utile pentru descriere ca: numele autorului, datele publicării, iar în caz de avariere a foii de titlu, ea poate servi pentru identificarea cărții. De aceea pagina cu notița tipografică trebuie să fie neapărat adăugată la numerotarea paginajiei. Dar și aici intervine o greutate. Unii bibliotecari sînt tentați să nu cuprindă în numerotare paginile albe, care în unele cazuri separă ultimele foi tipărite ale cărții de notița tipografică. Socotim acest procedeu greșit, deoarece nu se omite la număratoarea paginilor unei cărți nici una din paginile albe din cuprinsul ei. Este, de altfel, destul de simplu, să se considere că paginile albe dinaintea notiței tipografice fac parte integrantă din carte și deci trebuie menționate în număratoarea paginilor.

Notarea foilor intercalate nedumerește, de asemenea, pe bibliotecari. Este necesar să se dea o enumerație completă (cu definirea lor) a tipurilor grafice respective (foi cu figuri, formulare, grafice, etc.)

În ceea ce privește antetiturul credem că este preferabil să se reproducă integral datele ce-l compun, adică atît numele institutului editor, cit și al ministerului de care acesta depinde. De exemplu: Ministerul Culturii, Casa Centrală a Creației Populare. Ne întemeiem această sugestie pe considerația că există în romînește o seamă de traduceri de

publicații ale ministerelor și diverselor instituții din U.R.S.S. sau din țările de democrație populară. Multe instituții (ministere, direcții etc.) își schimbă uneori titulatura și a o păstra în antetlu înseamnă a situa mai precis opera. În cazul suprimării numelui autorității superioare putem da naștere la confuzii, de pildă, între institute cu același obiect de studiu, depinzând fiecare de altă autoritate.

*

Printre greutățile pe care le întâmpină bibliotecarii în descrierea cărților un caz mai complicat îl prezintă descrierea culegerilor care nu au titlu comun și care au pe foaia de titlu sau pe copertă enumerați autorii ce intră în culegerea respectivă și titlurile a două sau mai multe descrieri.

Bibliotecarii nu au știut în genere că trebuie să întocmească, în afară de fișa principală cuprinzând toate numele și operele în forma și ordinea de pe foaia de titlu, și cite o fișă analitică pentru fiecare lucrare conținută în culegere.

Elaborându-se regula privitoare la descrierea acestor publicații, va fi necesar să se dea numeroase exemple, deoarece acest gen de lucrări se întâlnește destul de des. Așa, de pildă, sînt broșurile conținând cite două sau trei Hotărîri ale C.C. al P.M.R. sau publicațiile Editurii Tineretului din colecția „In ajutorul celor care studiază la cursurile sîrăle ale U.T.M. de la orașe și sate” sau diferite culegeri de piese de teatru ale Casei Centrale a Creației Populare.

Este bine înțeles că va trebui să se insiste asupra anonimelor.

*

O altă problemă cu importanța ei a parte este aceea a publicațiilor oficiale și administrative. Pe lângă descrierea lor la titlu socotim că este necesar să se facă și o descriere complementară privitor la denumirea instituției de la care emană, pentru ca în felul acesta să putem avea adunate la un loc materialele publicate de aceeași instituție, considerînd-o astfel ca pe un autor colectiv.

Ar mai fi o seamă de alte chestiuni de discutat, între care ne mulțumim să amintim numai pe aceea a publicațiilor în continuare, chestiune complicată, care cere un studiu și o dezvoltare aparte.

În rîndurile acestea ne-am propus să prezentăm numai un număr de observații și oarecari sugestii pe marginea lor privind regulile de catalogare și care s-au referit mai toate la elementele descrierii, subliniind îndeosebi, importanța respectării foii de titlu. Ele nu reprezintă decît o parte din observațiile ce se pot aduce asupra practicilor și regulilor de catalogare din prezent. Vom încheia exprimîndu-ne convingerea că munca bibliotecarilor va putea fi în curînd ușurată prin publicarea unor reguli unitare mai complete, cărora n-ar trebui să le lipsească și un vocabular corespunzător al termenilor folosiți la descrierea cărților.

Pentru o mai bună pregătire a viitorilor învățători în problemele muncii cultural-educative

Profesor ILIE I. STÂNCULESCU
Directorul Școlii pedagogice mixte nr. 1
Cîmpulung-Muscel, regiunea Pitești

În urma reformei învățămîntului din 1948 și pe baza experienței școlii sovietice, munca de pregătire a viitorilor învățători se desfășoară în condiții deosebit de bune în școlile pedagogice. Orientarea generală a activității instructiv-educative și organizarea științifică a practicii pedagogice dau posibi-

litatea rezolvării satisfăcătoare a tuturor situațiilor pe care le pune munca cu copiii de vîrstă școlară.

Cu toate acestea, rămîn încă nerezolvate satisfăcător problemele muncii cultural-educative de care se leagă sarcinile activității învățătorului la sate.

Realitățile și situația satelor noastre

ne demonstrează în mod vădit că învățătorul nu poate și nu trebuie lăsat în afara muncii de îndeplinire a sarcinilor culturale. Instituțiile culturale ale satului trăiesc în primul rînd prin munca voluntară a cadrelor didactice.

Constatările făcute pe teren arată, însă, că tinerii învățători sînt lipsiți de orientare și nu știu să rezolve problemele legate de activitatea căminului cultural și funcționarea bibliotecii satești.

Analizînd cauza acestei stări de lucruri se constată că programele școlii pedagogice nu socotesc ca o sarcină centrală pregătirea viitorilor învățători pentru activitatea culturală, înțelegă pe latura activității tehnice. Așa, de pildă, programa de pedagogie la capitolul „Învățătorul” nu rezervă decît o oră pentru tratarea aspectelor legate de munca cultural-educativă a învățătorului. Firește, în granițele acestui cadru limitat, de abia se pot schița direcțiile și conținutul sarcinilor și, într-o măsură redusă, mijloacele de activitate practică.

Problemele muncii cu cartea se mai tratează în școala pedagogică la obiectul „Literatură pentru copii”. Însă cunoașterea acestor aspecte se face pe linia unei perspective speciale, fără posibilitatea de a iniția cu folos pe învățători asupra mijloacelor de lucru în munca bibliotecii satești.

Formele practice ale muncii culturale sînt, de asemenea, slab reprezentate în preocupările școlilor pedagogice. În planurile generale de muncă ale acestor școli figurează, anual, una sau mai multe deplasări pe teren, la sate, cu programe cultural-artistice, ceea ce trebuie să recunoaștem, este prea puțin. Conducerile școlilor trasează elevilor sarcina ca în vacanța de vară să se încadreze în formele muncii căminului cultural de la sat, dar lucrul acesta se face fără suficientă îndrumare și fără control pe teren.

Socotim că este necesar să se dea viitorilor învățători o inițiere și o pregătire

mai largă în problemele muncii cultural-educative și în special în problemele lucrului cu cartea în biblioteca satească.

Credem că aceasta s-ar putea face prin includerea în programa de pedagogie a unor lecții sistematice despre organizarea, sarcinile și formele de lucru ale instituțiilor culturale din sat.

Elevii ar urma să capete cunoștințe mai amănunțite despre funcționarea bibliotecii: cum se organizează fondul de cărți, în ce mod se duce munca de propagandă a cărții, de popularizare și difuzare a ei.

Aspectele de informare teoretică ar rezolva numai o parte a problemei. E necesar să se desfășoare și o activitate practică, aplicabilă. În această privință, ne gîndim că viitorii învățători ar trebui să deprindă modul în care se organizează unele acțiuni cu cartea cum sînt: conștientizări, conferințe, prezentări de cărți, etc.

Contactul cu unitățile culturale-model ar putea da elevilor imaginea clară a unui cămin cultural și a unei bibliotecii satești.

Școlile pedagogice posedă forțele și mijloacele necesare pentru îmbunătățirea pregătirii viitorilor învățători în problemele muncii cultural-educative. Ar rămîne numai să se facă restructurările și modificările de programe și să se ia măsurile organizatorice legate de realizarea în bune condiții a contactului cu problemele practice de pe teren.

Punerea în discuție și mai ales rezolvarea acestei probleme ar face și mai eficientă munca învățătorilor în îndeplinirea sarcinilor culturale ce le revin în patria noastră. Problema este deosebit de actuală, ea ridicîndu-se concomitent cu dezbaterile ce apar în presă pe marginea propunerilor Ministerului Învățămîntului pentru dezvoltarea și ridicarea nivelului învățămîntului de cultură generală. Ministerul Culturii prin organele sale ar putea să facă propuneri corespunzătoare în acest sens, pentru a fi incluse în programele școlilor pedagogice.

IZVOARE BIBLIOGRAFICE NECUNOSCUTE

TH. LUDU

Începutul și dezvoltarea informației culturale la noi, este în strînsă legătură cu schimbările din viața social-politică și de laicizarea tiparului, rămas în mina bisericii pînă în veacul al XVIII-lea. Din acest punct de vedere unul din cele mai vechi documente bibliografice se consideră pînă acum a fi Catalogul cărților mînăstirii Văcărești, privind bogata bibliotecă de cărți laice și bisericesti a lui Nicolae Mavrocordat, întocmit în 1723 iunie, în ordine alfabetică, dar rămas în manuscris.

*

Din veacul al XVII-lea, pe măsură ce expansiunea Austriei se îndreaptă spre Principatele romîne, problema națională și economică a făcut să se nască o lungă dispută religioasă, aceasta exprimîndu-se printr-o bogată producție de manuscrise și tipărituri.

În 1640 apare Catehismul calvineș tipărit în Alba-Iulia și căruia îi răspunde în 1645 Mitropolitul Varlaam al Moldovei, ca unei cărți „plină de otravă de moarte sufletească”. De aici știm că *informația bibliografică era mai adesea orală.*

Varlaam povestește că pe cînd era cu treburi „domnești și a norodului” în Tîrgoviște, a vorbit și cu cinstitul și slovesnicul boier *Udriște Năsturel* — cumnatul Domnului Matei Basarab — „carele ca un iubitor de învățătură și socotitor credinței cei drepte, *în mijlocul a'tor cărți noao, ce mi-au arătat adusu-me-au și o cărțuție mică în limba noastră romînească tipărită... Catehismus...*” (cf. I. Bianu și N. Hodoș: *Bibliografia romînească veche.. Tom. I. Buc. 1903, p. 151*).

După cum se știe, în acea perioadă a avut loc la Iași un sinod de 10 luni la care a participat și sprijinitorul culturii noastre, mitropolitul Petru Movilă de la Kiev. (Ne găsim în plină luptă ce se dă între bisericile ce-și dispută cucerirea credincioșilor).

Cercurile cărturărești din aristocrația clericală folosind tipărița Iașului devin mai active, ridicîndu-se împotriva primatului Papei (în 1682) în contra ereziilor calvine (1683), precum și împotriva „hotărîrii nelegiuite și mincinoase, compuse în Florența la Sinodul cel ținut de Latini...” (1694).

Un manual menit să combată schisma papistașilor a ieșit chiar din tipografia domnească din București „pentru a se împărți gratuit ortodoxilor”. Tot la București s-a tipărit și „Intimpinarea la principiile catolice...”

Cărțile se tipăresc în limba greacă, autorii și prefațatorii fiind patriarhi și mitropoliți.

La 1745, Chrisant, patriarhul Ierusalimului, într-o scrisoare de dedicație către Ștefan Jarovskij, mitropolitul Riazanului și Muronului din Rusia, dedicație care se găsește numai în unele exemplare din „Istoria Patriarhilor Ierusalimului” de Dositei, recomandă ca lucrarea acestuia să fie tradusă și în limba rusă. (Vezi *Bibliografia romînească veche Tom. I, p. 508*). Dositei condamnă monarhia universală a papilor și războiul „numit sfințit...”

Încep să apară din ce în ce mai multe cărți „eretice”, „mincinoase” care în 1645 au stîrnit la luptă spada credinței.

Asemenea cărți au continuat să apară multă vreme; cei interesați au căutat să le strecoare în Principate și despre aceasta, pînă acum nu avem prea multe cunoștințe. Ceea ce se știe este că s-a ivit o categorisire a cărților în „mincinoase” și „adevărate”.

Bibliografia de specialitate este datoare să împlinească acest gol din istoria noastră, chiar dacă lista cărților „adevărate” și „mincinoase” au rămas în manuscris.

Zdobnov (*Istoria ruscoii bibliografii do naceala veka Ed. II Moscova 1951 partea I paragraful 2*) consideră că aceste liste completîndu-se treptat și cu „alte cărți cu conținut laic.. s-au transformat în bibliografii de recomandare”.

El constată, de asemenea, că „interzicerea cărților „apocrife“ n-a fost în stare să oprească torentul de literatură „apocrifă“ datorită „popularității ei în sinul maselor“.

În această privință trebuie amintit că antologia *Floarea Adevărului* tipărită la Blaj în anul 1750 martie 30, poate fi integrată fără îndoială în istoria bibliografiei romine.

Ediția a doua a acestei antologii a apărut tot la Blaj, în 1816, ianuarie 10, cu titlul: „Floarea adevărului pentru pace și dragoste de obște. Din grădenile Sfintelor scripturi prin mare strădanie... în Mănăstirea Sfintei Troiță de la Blaj“. Cartea a fost realizată cu tiparul Seminarului și are 96 pagini în 8^omic.

Predoslovio (prefața) închinată arhierului Ioann Bobb este semnată de Dimitrie Popp, protopop și notarul scaunului vlădicesc. Prefața amintește de ediția întâia din 1750 „cînd vrăjmașul adevărului și uritorul păcii prin care carii ai săi din altă țară învindu-se intracoace...“

Cartea cuprinde „frumoase și nemiscate adevăruri...“, dar „nîmic afară de această însemnare, adăogînd sau scăîrînd din trînsa“.

Popp o recomandă să fie citită nu numai acasă „ci și la cale în drum purcîzînd fiește care să o aibă lîngă sine ca o armă tare, și nemincinoasă...“

Lista cărților „adevărate“ enumerate în Predoslovio către cititori fiind *pro-babil începutul bibliografiei de recomandare* o reproducem în întregime (vezi Bibliografia rominească veche... Tom. III Fasc. I—II, Buc. 1912 nota 906).

„Iară cărțile din care am cules aciastă floare sînt aceste :

„Sînta Bible, tipărită în București în anul spășeniei 1688.

„Fryodion cu Strasnic, tipărit în București 7255.

„Pentecostarion, tipărit în Rîmnic în anul de la Hs. 1743.

Mineiu, tipărit în Rîmnic în anul de la Hs. 1737.

Pravila, tipărită în Tirgoviște în anul Domnului 1652.

Mărgărit al Sfîntului Zlatoust, tipărit în București în anul de la facerea lumii 7199.

Octoihul, tipărit în Rîmnic în anul Domnului 1742.

Molitynic, tipărit în Rîmnic în anul de la mîntuire 1730.

Lyturghiia, tipărită în București în anul de la zidirea Lumii 7255.

Viața Sfinților, tipărită în Iași în Moldova în anul Domnului 1682.

Cluciu adecă Cheia înțelesului, tipărită în București, în anul Domnului 1678.

Învățătură creștinești, tipărite la Snagov, anul de la Hs. 1700.

Învățătura creștinească de sînta Lyturghie, tipărită în Iași, anul de la Hs. 1697.

„Aceste dară cărți găsindu-le prin această cărticică însemnate, nu-ți cruța osteneala a le cerceta, și întrînsele vei găsi adevărul, care îl cuprinde aciastă cărticică. Cetește cu dragoste și viețuiește în pace“.

Așa cum e întocmită lista reprezintă punctul de vedere al Bisericii Unite.

E de cercetat în ce măsură și alte Antologhioane (ca cel din Iași 1755) pot fi integrate în istoria bibliografiei romine.

În istoria bibliografiei oricum trebuie inclusă *Înștiințare despre cărți tipărite în Ardeal* (Iași 1805), foaie volantă, care se datorește lui Meletie — episcopul Romanului și în care e vorba de cărți potrivnice bisericii ortodoxe.

Ailăm astfel că „anul trecut“ s-au adus din Ardeal 4 cărți :

1. „Teologie dogmaticască, cuprînzătoare de cîte șapte taine „Sînt împotriva măicii noastre Bisericii răsăritului“.

2. „Catehisu mare... spre amăgirea celor mai proști, scrie cum că nîmic nu are împotriva.. bisericii răsăritului, iar înlăuntru cuprinde împotriva toate dogmele ceale răzvrătite ale bisericii apusului.“

3. „Trioadele.. acolo s-au tipărit, dar la început cu vicleşug puse iarăși spre amăgire cum că sînt tipărite în Țara Rominească, în Episcopia Rîmnicului, care și înșivă Deumneavoastră veți putea cunoaște din partea cărții după nepotrivirea vremurilor...“

4. „Slujba Sfîntului Grigore Palama, ca cele ce iaste foarte protivnic latinilor...“

Sîntem, s-ar părea, în fața primei bibliografii adevărate.

Împotriva cărților din această listă de „cărți mîncinoase“ Domnia a dat poruncă boierilor, ispravnicilor și vameșilor și căpitanilor „de pre la margini, ca să fie cu priveghere și nici de cum să nu sloboaze să între cărți bisericești și dogmaticești de preste hotară în Moldova“.

Obștea e sfătuită părintește să se fe-rească de aceste cărți dacă nu sînt „incredințate cu pecetea noastră, nici sin-

guri să le primiți, nici pre fiii domniilor voastre a le citi să nu lăsați“.

Preoții sînt amenințați cu caterisirea.

Meletie dă în vileag încă un chip de amăgire folosit de vinzătorii acestor cărți mincinoase: „rump foaia cea dela începutul cărții, ca să nu se cunoască că sînt tipărite acolo... de veți lua seamă la forma tiparului, prea lesne veți pricepe...“ (vezi „Inștiințarea“ în I. Bianu și Dan Simonescu: Bibliografia românească veche... Tom. IV București, 1944, p. 122—123).

În seria aceasta este de adăugat *Epistola consolatoria* a lui Petre Paul Aaron apărută la Blaj în 1761, care spre sfîrșitul cărții, dă, cum am spune, bibliografia lucrării: „Libris etiam a non unites recepti, qui in hoc opusculo recittantur“¹⁾, și anume: Biblia Sacra. — București 1688, Corpus juris vulgo Pravila — Tîrgoviște 1652, Maenologium — Rîmnic 1737, Triadion — București 1747, Pentecostarion — Rîmnic 1743, — Octoihos — Rîmnic 1750, Horlogion — Rîmnic 7255, Sacrae Liturgicae — București 1747, Margaritum Si Ioan Chrysostomi — București 1691 și Vita Sancto-rum Iași 1682.

O altă informație ne-o procură o monografie a tiparului din Brașov pe nedrept omisă din istoria bibliografiei romîne — care cuprinde 170 indicații bibliografice pînă în anul 1748.

În luna martie 1749, Joseph Teutsch încheie al său „Aufgerichtetes Denkmahl der Königlichen freyen Stadt Kronen in Siebenbürgen: „das ist kurzes Verzeichniss derjenigen Schriften, welche entweder in Kronstadt gedruckt“²⁾. (Vezi Julius Gross: Kronstädter Drucke, 1535—1886 ... Kronstadt 1886, p. VI).

*

Dinainte de anul 1789 avem, se pare, și primul catalog tipărit aparte al unei biblioteci de împrumut, care asemeni tipografului Hochmeister din Sibiu, împrumuta contra unei remunerații și deopotrivă vindea cărțile.

Este vorba de *Leihbibliotheksk-Katalog des Kronstädter Handelsmannes Andreas Reich*³⁾, de 50 pagini în 8°. Apoi

¹⁾ Cărți pe care le-au primit neuniți și despre care se vorbește în această operă.

²⁾ „Monumentul ridicat orașului Regal liber Brașov în Transilvania“, „aceasta este o listă scurtă a acelor scrieri, care ori au fost tipărite în Brașov...“

³⁾ *Biblioteca de împrumut — Catalogul comerciantului din Brașov Andreas Reich.*

*Leihbibliotheksk-Verzeichniss der Bruder Johann und Andreas Reich*¹⁾, de 25 pagini, în 8° și o ediție: *Zweite Vortsetzung des Gebrüden reichischen Bücherle-severzeichniss welche Teils in den gewöhnlichen Preis zum lesen ausgegeben, Teils auch verkauft werden*²⁾, datată 1789, de 4 pagini în 8°. Informația ne-o oferă Julius Gross în amintitul „Kron-städter Drucke...“

Între cataloagele care mai pot fi integrate în istoria bibliografiei noastre în legătură cu alte țări, cunoaștem fără să fi văzut: *Catalogus generalis diversorum librorum i linguis diversis cum specialibus appendicibus tam librorum praescriptorum scolasticorum in genere, quam slavo — serbicum et valachicum, Budae Regiae Scientiarum universitatis pestiensis typographica sumptibus impressorum*... Lista principală a diverselor cărți cu 2 anexe speciale a manualelor didactice prescrie... care se editează pe cheltuiala Universității Ungare Regale, Tipografia de la Buda..., apărut în Buda în anul 1799. (vezi Andrei Veress: *Bibliografia romînă-ungară*, vol. II. București, 1931, pagina 117—118).

Nota 338, 339 și 342 din Kronstädter Drucke a lui Julius Gross, apărută la Brașov în anul 1886 ne aduce dovada existenței unei biblioteci specializate în pedagogie. Așa de exemplu, la 1806 apare acea *Katalog der Pädagogischen Bibliothek des Michael Bolesch, Mädchen Schullehrer und Kampanator jun*³⁾, avînd 44 de pagini în 8°. În anul următor același *Vortsetzung des Bücherverzeichnisses*⁴⁾ continuă și în paginația acum de la pagina 45 la 52, tot în 8°. În anul 1809 Bolesch publică *Zweite Vortsetzung des Kataloges von neuem pedagogischen und anderen Lese und Unterhaltungsbüchern, welche... zum lesen ausgegeben werden von*⁵⁾... paginația continuă de la 53 la 59, în același format. Tot în anul 1809 se tipărește de Bolesch probabil, *primul catalog de periodice* intitulat: *Nachricht für Zeitungsleser und Freunde*

¹⁾ *Lista Bibliotecii de împrumut a fraților Johann și Andreas Reich.*

²⁾ A doua urmare a listei de cărți a fraților Reich, care în parte se eliberează contra prețului obișnuit pentru lectură, în parte se și vinde.

³⁾ *Catalog al Bibliotecii Pedagogice a lui Michael Bolesch, Profesor la fete și Campanator jun.*

⁴⁾ *Urmare a listei de cărți.*

⁵⁾ A doua urmare a catalogului de cărți noi de lectură și distracție, care... se eliberează pentru lectură de...

der neusten Literatur¹⁾, pe două pagini. În același oraș se semnalează pentru anul 1823 prezența unei noi biblioteci de împrumut a lui W. T. Thierry, care publică un *Bücherverzeichniss*²⁾ de 12 foi în 8° și o continuare — *Vortsatzung* de 4 foi.

*

La șirul cataloagelor de librării sau biblioteci necunoscute, un Catalog al reputei librării a lui Iosif Romanov și el apărut în anul 1838, vine să îmbogățească izvoarele bibliografice ale culturii noastre.

Acesta este *Catalog cărților ce se află în Libreria ruminească a dumnealor Iosif Romanov și I. Popovici în București*, în Ulița Brașovenilor supt Nr. 419, vâpșeua roșie și la D. Visarion Rusul dela Bărăție peste drum. Catalogul se află la sfârșitul volumului „Istoria Genevei de Brabant”, apărut în anul 1838 tradus din franțuzește de G. Pleșoianu, care semnează acum „inginer”.

Istoria Genevei are 191 de pagini numerotate de tipografie, iar în continuare, chiar de pe verso-ul paginii 191 urmează *Catalogul librăriei* în litere cirilice, ocupînd 11 pagini nenumerate. Cartea se găsește în biblioteca Institutului liceu Sf. Sava și are formatul 14,5x9 cm. Din Prefață e de reținut condiția grea materială a tipării cărților, care s-a făcut pe Pleșoianu, înainte un autor activ, să nu mai scoată nici o lucrare timp de vreo doi ani. „Pricina — o spune singur — capitălașul său micșorîndu-se foarte mult c-o mie și mai bine de galbeni, c'i stau și astăzi închiși în unele cărți... fără să se fi vîndut”. Ca să poată asigura existența familiei „într-o stare mai mult de jos, pe lingă lucsul ce împărătește în patria noastră...” și ca să poată tipări după 10 ani de profesorat, a învățat, deși are 30 de ani, „ingineria și hotărnicia”.

Cartea, Genevea, a tradus-o pentru „Dame”. În prefață Pleșoianu dă și lista altor lucrări ale lui, rezumîndu-se numai la indicarea titlurilor. Catalogul de pe cele 11 pagini, făcînd parte din corpul cărții, are meritul de a părăsi ordinea alfabetică sau întimplătoare a descrierii cărților, preferînd gruparea pe teme.

Astfel, paginile 1—4 (nenumerate) privesc „Cărțile bisericesti”. Descrierea

bibliografică se rezumă la titlu și tipografie. De exemplu: „Minee pã 12 luni, tip. in Sf. M. Neamțul”. Cu totul 77 de titluri. Cînd este vorba de același titlu se pune o linioară. Spre deosebire de Catalogul lui Eliade, restrîns la cărțile ieșite din tipografia sa, în Catalogul librăriei lui Romanov apar cărți religioase tipărite în Muntenia, Moldova, Ardeal, la Buda, cum e, de pildă Noul Testament, tipărit la Neamț cit și în Sant Petersburg. Rare ori se dau autorul sau numărul tomurilor, figurilor, numărul coalelor.

Cel de al doilea capitol îl formează „cărțile istoricești” cu autorii lor (paginile nenumerate 4—9).

Sînt descrise 119 cărți. Locul de apariție respectat la descrierea cărților bisericești, dispăre. Autorul vine după titlu. Nu-i nici o ordine în clasarea interioară a capitolului. Prima carte este „Telemah” în patru tomuri de Gr. Pleșoianu; urmează „Nunta Pompiliu” de A. Beldiman. Sînt prezenți S. Căpățineanu, I. Eliad, I. Barac, A. Pann, C. Goleșcu.

Dintre cărțile care nu sînt amintite de bibliografia generală, este „Harta poștelor din România” de Pleșoianu, „Învățătura pentru viermii de mătase”, „Economia de timp”, „Învățătura de a prăși cartofii”, „Învățătura cotului de buți” și chiar „Învățătura pentru curățenia dinților” probabil de I. Selicer, apărută la București în anul 1828. Sînt și scrieri din Ardeal, iar dintre periodice, „Almanahul statului” și altele.

Capitolul 3 privește „Cărțile pentru Teatru național din București” (paginile 9—11 nenumerate). Se descriu 35 de titluri indicînd titlul și autorul. Tomul se trece înainte de autor. Atît Capitolul cuprinde și lucrări nefeatrale. Incepe cu gramatica poeziei, urmează „Bărbat bun și femeie bună, care sînt prea puține” etc. Tot aici aflăm: Regulamentul organic, „Văduva vicleană” de Gol-doni, în traducerea lui C. Moroiu, și o „Instrucție înscurt de prințipurile... doctoriei universale de vegetaluri”.

Apariția repetată a acestor cataloage dovedește o creștere a cerințelor culturale pe care acestea le-au sprijinit dincolo de socotelile negustorești. Atît pentru înțelegerea dezvoltării biografiei romine, cit și pentru a ajunge mai devreme, după atîția zeci de ani de lîncezeală, la întregirea bibliografiei naționale, este timpul să se scoată hotărît la iveală aceste izvoare bibliografice ale istoriei noastre culturale.

¹⁾ Știri pentru cititorii gazetelor și prietenii literaturii celei mai noi.

²⁾ Listă de cărți.

Problemele bibliotecilor în atenția presei locale

Răsfoind presa locală din ultimul timp constatăm că ea a început să acorde mai multă atenție muncii cu cartea, oglindind în paginile ei aspecte din cele mai variate din activitatea diferitelor categorii de biblioteci. Totodată este deosebit de îmbucurător faptul că din ce în ce mai mulți bibliotecari încep să folosească paginile ziarelor pentru a da îndrumări în munca bibliotecarilor sau spre a analiza activitatea acestora în lumina propriei lor experiențe.

Astfel de articole au publicat tov. Sadi Herșcovici, directorul bibliotecii regionale Constanța în ziarul „Dobrogea Nouă”, tov. V. Ionescu directorul bibliotecii regionale din Ploești în ziarul „Flamura Prahovei” și alții. În articolul intitulat „Să îndrumăm mai bine activitatea bibliotecilor raionale” tov. V. Ionescu împărtășește experiența bibliotecii pe care o conduce în ce privește munca de îndrumare a celor 11 biblioteci raionale din regiune.

În articolul intitulat „Nici o casă fără un cititor înscris la bibliotecă” ziarul „Zori Noi” al regiunii Suceava constată că deși în cele 787 biblioteci din mediul sătesc se află concentrate peste trei sferturi din fondul total al cărților din regiune, totuși, numărul cititorilor țărani muncitori nu depășește pe al cititorilor de la cele 11 biblioteci raionale ale regiunii.

Numeroase inițiative ale bibliotecilor în vederea îmbunătățirii muncii cu cartea sînt popularizate la loc de cinste în paginile unora din ziarele locale. Chemarea la întrecere lansată de biblioteca raională din Beiuș sub lozincile: „Nici o gospodărie colectivă fără bibliotecă mobilă”, „Nici o casă de țărani muncitori fără carte și cititor” ca și chemarea la întrecere a bibliotecii sătești Sîntana către toate bibliotecile sătești din regiune, s-au bucurat de sprijinul ziarului „Crișana”. Tot astfel o inițiativă a bibliotecii căminului cultural din comuna Racovițeni, raionul Buzău, pentru popularizarea mai activă a cărților în masele de

țărani muncitori a fost relatată în ziarul „Viața Buzăului”.

Multe ziare oglindesc în reportaje, aspectele cele mai semnificative din viața bibliotecilor.

Remarcăm reportajele din ziarul „Flacăra Iașului” („La un cerc de citit”) din ziarul „Flamura Prahovei” („Rodnică activitate la biblioteca din Sinaia”), precum și reportajul din „Flacăra Sibului” care a publicat date interesante din activitatea secției de copii a bibliotecii raionale din Sibiu.

Unele din aceste materiale sînt însoțite de imagini fotografice reprezentînd aspecte din biblioteci, cum sînt acelea pe care cititorii le-au găsit în ziarele „Pentru Socialism” — Baia Mare, „Steaua Roșie” — Alba, „Flamura Prahovei” etc.

Mai toate ziarele urmăresc cu multă atenție mersul concursului „Iubiți cartea”, publicînd articole și corespondențe care oglindesc metodele folosite de biblioteci în popularizarea cărților și organizarea cu succes a discuțiilor finale („Viața Liberă” Sighet, „Drumul Socialismului” Hunedoara, „Crișana” Oradea, „Zorile Socialismului” Moinești, „Făclia” Cluj și multe altele). În ziarul „Steagul Roșu” Bacău s-a publicat un articol metodic de îndrumare pentru activiștii culturali, în care se dau sfaturi și îndrumări în legătură cu atragerea tineretului la concurs. În același scop ziarul „Crișana” din Oradea publică un material cu indicații metodice despre organizarea unei serii de ghicitori literare.

Ziarul „Drum Nou” din Orașul Stalin, în articolul intitulat „Ce spun cititorii despre biblioteca regională” a scos în evidență că la această bibliotecă numărul celor înscrși la concursul „Iubiți Cartea” e mai mic decît al celor înscrși la biblioteca uzinelor „Ernst Thälmann” precum și faptul că în comisia pentru discuțiile finale nu au fost coopțați membri care să cunoască limbile maghiară și germană, pentru a putea duce discuții cu cei care au citit cărți în aceste limbi.

Nu puține articole apar în presa locală și despre activitatea bibliotecilor sindicale, scrise de redacție sau de corespondenți voluntari. Unele din aceste articole, prin competența cu care analizează problema îmbinării muncii de popularizare a cărților în rîndurile muncitorilor cu sarcinile lor de producție și prin felul cum sezisează anumite lipuri și căile pentru lichidarea lor, constituie un ajutor binevenit pentru aceste biblioteci. Iată, ca pildă, articolul „Munca culturală de la fabrica „Victoria“ trebuie să fie mai strîns legată de sarcinile de producție”, apărut în „Flacăra Iașului”, sau articolul „Munca culturală în S.M.T. să sprijine campania de reparații” apărut în ziarul „Viața Nouă” Galați, care relevă deficiențele muncii cu cartea la S.M.T. Ianca, articolul din „Flacăra Roșie” Arad, care critică lipsurile bibliotecii Intreprinderilor comunale din Arad, articolul din „Stea Roșie” Alba, despre lipsa de pregătire a bibliotecarului de la fabrica de cărămidă din Sintimbru, articolul din „Steagul Roșu” Petroșani, cu privire la necesitatea îmbunătățirii activității bibliotecii clubului din Lonea, etc.

Cîteodată ziarele nu se limitează numai la scoaterea la iveală a lipsurilor ce se ivesc în activitatea bibliotecilor. Ele nu ascund nici faptul că ele se datoresc organelor de îndrumare și control care trebuie să răspundă de bunul mers al muncii culturale. Astfel, ziarul „Secera și Ciocanul” Pitești, analizînd activitatea bibliotecii regionale din Pitești și constatînd că în anul 1955 numărul cititorilor la această bibliotecă a scăzut în loc să crească, combate atitudinea nejustă a secției culturale care nu s-a interesat de nevoile și activitatea bibliotecii. În aceeași măsură este criticată secția culturală a raionului Hațeg (ziarul „Drumul Socialismului” Hunedoara)

care nu se interesează de soarta bibliotecii raionale din Hațeg unde domnește o stare de lucruri cu totul nesatisfăcătoare.

Cu toate acestea, unele ziare locale tratînd problemele culturale și examinînd mijloacele care pot duce la ridicarea vieții culturale, trec cu vederea rolul cărții și al bibliotecii. Așa de exemplu ziarul „Drapelul Roșu” Timișoara, în articolul „Să asigurăm o bogată activitate culturală la sate” trece în revistă toți factorii care pot contribui la aceasta — brigăzi de agitație, echipe de teatru, cor și dans, audiții colective de radio, etc., dar nu se referă deloc la activitatea cu cartea. De notat că acest articol este semnat de însuși șeful secției culturale a Sfatului popular al raionului Făget. Tot așa, ziarul „Drum Nou” din Orașul Stalin, ocupîndu-se de succesele unui cămin cultural cu activitate bună — cel de la Zărnești — nu vede decît latura artistică și ignorează cu totul biblioteca.

Pentru o oglindire mai reală și mai cuprinzătoare a problemelor de bibliotecă în coloanele presei, este necesar ca bibliotecarii să țină o strînsă legătură cu redacțiile acestor ziare. Ar fi de dorit ca un număr cît mai mare de bibliotecari sau membri ai colectivelor de biblioteci să devină colaboratori și corespondenți ai ziarelor din regiunea sau raionul lor, informîndu-le în permanență despre activitatea bibliotecilor.

Apelînd la sprijinul presei pentru popularizarea unor acțiuni importante, invitînd ziarele să participe la manifestările de masă cu cartea, colaborînd cu articole și corespondențe din specificul muncii lor, bibliotecarii vor simți în mod mai eficace sprijinul valoros al presei, rezolvînd cu mai multă operativitate unele din sarcinile ce stau în fața lor

Din activitatea citaliștelor din R. P. Bulgaria

Pe drept cuvânt citaliștele sînt considerate adevărate focare de educație și cultură. Cu prilejul aniversării centenarului primei citaliști, acestea au desfășurat o muncă și mai activă.

Citaliștea din Levskigrad poartă numele neuitatului revoluționar Vasile Levski. Aci s-au ținut cîndva ședințele comitetului revoluționar la care participă și Vasile Levski.

În cursul anului 1868 a luat ființă Societatea amatorilor de știință. Aceasta și-a propus drept scop, educația poporului, deșteptarea conștiinței sale naționale. În cadrul muncii de educație membrii ei desfășurau o activitate revoluționară.

În anul 1927 societatea s-a transformat în citaliște. Deși condițiile erau grele atunci, totuși activiștii n-au lăsat să treacă nici o carte progresistă fără s-o studieze.

Astăzi lucrurile stau altfel. În timpul puterii populare activitatea citaliștei s-a lărgit mult, acuma metodele de muncă sînt numeroase și variate. Odată cu cinematograful, cu școala de muzică, unde 46 de copii învață vioara, pianul, acordeonul, odată cu colectivul de teatru, funcționează și biblioteca cu 5.300 volume, iar numărul cititorilor înregistrați pe fișe este de 750.

Acum 62 de ani a luat ființă și citaliștea „St. EDREV, în comuna Stoianovo. Aici au activat învățătorii comuniști M. Ionov și S. Minkov. Ea a devenit un centru a tot ceea ce era progresist în comună. În special, citaliștea a activat în mod intens după anul 1936. Mulți comuniști, printre care colonelul Stoian Edrev, N. Tanof, M. Slavcev, P. Vilkov și alții și-au închinat cu multă pasiune cunoștințele și capacitatea lor activității citaliștei, devenită focar de manifestare legală a P.C.B. și U.T.B. Prin multiple forme de educație ea s-a transfor-

mat într-un purtător de cuvînt al partidului care chema poporul la luptă.

Cucerirea libertății, pentru care au căzut sufe de luptători, a dat o dezvoltare și mai largă activității citaliștei. Citaliștea din comuna Stoianovo este astăzi primul ajutor al Sfatului popular și al organizației Frontului Patriei în munca culturală de masă și a intensificării socializării agriculturii. Ea este una dintre cele mai active citaliști din raion.

Citaliștea „Zarea“ din Rusciuc a fost fondată în iarna anului 1866 cu scopul de a fi un centru de educație. Ea s-a transformat într-un loc de întîlnire a revoluționarilor, într-un focar de îndrumare a tineretului, condus de comitetul revoluționar „Kubrat“. Minunată este istoria acestei citaliști.

Săteanul Zahari Stoianov, a avut ca prim dascăl și sfătuitor de lecturi pe tînărul bibliotecar Nikola Obutenov. După amintirile lor, putem judeca cum se prezenta cîndva citaliștea „Zarea“: o masă lungă în mijlocul unei camere mari, acoperită de un postav verde, în jurul căreia erau scaune vieneze, la modă. În jurul mesei se aflau cititorii, iar în spațiile lor, pe pereți, erau portretele de modă veche ale lui Crum cel Groaznic, Simion cel Mare, Asparuh, etc. Aceștia aminteau membrilor citaliștei că Bulgaria a fost cîndva un stat liber și puternic. Biblioteca avea cărți și ziare din toată lumea. Pe postavul verde bibliotecarii aranjau numerele din: „Courrier d'Orient“, „Levant times“, „Illustration“, „Imera“ în limba greacă, „Vidov dan“ în limba sîrbă și aproape toate ziarele și publicațiile bulgărești.

Turcii au ars biblioteca și arhiva citaliștei în timpul războiului de elibe-

rare. La cinci ani după eliberare, din inițiativa lui Toma Kîrdjiev, rămas în viață, a luat ființă din nou citaliștea „Zarea” ca bibliotecă și școală cu două clase, pentru analfabeți și semianalfabeți. Odată cu moartea lui Toma Kîrdjiev, participant activ la răscoala ofițerilor împotriva dictaturii și politicii antiruse a guvernului Stambolov, se întrerupe și activitatea citaliștei „Zarea”. În 1936 un grup de funcționari de la căile ferate redeschid biblioteca „Zarëa”, după

20 de ani de activitate și 50 de inactivitate.

În fiecare seară, fereastra din strada „Sredeț” nr. 4 este luminată. Aceasta-i lumina care se reflectă din citaliștea „Zarea”. În ea se oglindesc gloria trecutului, recunoștința și dorința ca urmașii să continue calea glorioasă a vrednicilor strămoși.

După articole din: Rabotnicesko delo (10.I.1956) și Otecestven front (4.I.1956).

Întîlnirea lucrătorilor bibliotecilor muzicale din R. D. Germană

La Berlin a avut loc a treia consfățuire a bibliotecarilor din bibliotecile muzicale la care s-au dezbătut problemele muncii depuse pînă atunci și sarcinile de viitor care stau în fața acestor unități speciale.

Raportul de activitate întocmit de bibliotecara Schetelich (Leipzig) în baza rapoartelor primite de la diferite biblioteci a prezentat rezultate foarte variate. Între altele, raportul se referă la posibilitatea colaborării cu organizații artistice, coruri și echipe muzicale ale uzinelor, școlilor elementare de muzică și conservatoarelor. În centrul discuțiilor a stat programul de acțiune care traversează sarcini concrete privind diferite biblioteci muzicale. Printre altele s-a decis elaborarea programului comemorării a 200 de ani de la nașterea lui Wolfgang Amadeus Mozart (27 ianuarie) cît și a 100 de ani de la moartea lui Robert Schumann (29 iulie), remițîndu-se tuturor bibliotecarilor materialul necesar acestor comemorări. S-a decis ca în revista de specialitate să se publice în viitor mai multe materiale despre bibliotecile muzicale, despre sarcinile și funcțiile lor, despre succesele și lipsurile lor în muncă. În cursul dezbaterilor a ieșit în evidență faptul că bibliotecile muzicale au lucrat pînă acum izolat una de alta, că activitatea lor a fost determinată de concepțiile cu totul individuale ale conducătorilor lor. Abia de un an s-a pus accentul pe colectivi-

tatea în muncă, a cărei sarcină este în primul rînd să lămurească problemele principale care nu mai pot fi lăsate exclusiv în seama bibliotecilor publice. În legătură cu aceasta s-a discutat un proiect privitor la „Bazele cercetărilor ciferice în bibliotecile muzicale” care va crea posibilitatea alcătuirii în anul următor a unei statistici uniforme. Valorificarea acestei inițiative va contribui considerabil la lămurirea sistemului bibliotecar muzical.

Vizitarea bibliotecilor muzicale din Berlin Pankow și Berlin Lichtenberg la sfîrșitul congresului, a oferit multora dintre bibliotecari sugestia și indicații practice pentru munca proprie.

Aruncînd o privire retrospectivă asupra celor 3 consfățuiri ale lucrătorilor din bibliotecile muzicale care au avut loc pînă acuma, se constată că discuțiile au fost de data aceasta mai vii, atmosfera mai călduroasă și cordială decît la Leipzig sau Dresda, că mulți bibliotecari din bibliotecile muzicale au început să-și urmeze munca pe baza unui colectiv obținînd rezultate apreciable. Nu puțin a contribuit la succesul ultimului congres vizita comună a bibliotecarilor la Opera de Stat, cît și convorbirile colegiale la sfîrșitul consfățuirii, prin care s-a consolidat contactul de la om la om.

Ce citesc muncitorii unei biblioteci de uzină din Paris

Un redactor al ziarului „L'Humanité“, organul Partidului Comunist Francez, a întreprins o scurtă anchetă la biblioteca unui comitet de întreprindere de pe lângă o mare uzină din Paris. Anchetatorul a pornit de la întrebările: Ce citesc muncitorii? Care sînt cărțile lor preferate?

Anchetatorul constată că deși numărul cititorilor este departe de cel pe care îl întrunește o bibliotecă similară din Uniunea Sovietică sau din țările de democrație populară, totuși el este destul de mare și dovedește dorința de cultură a maselor muncitoare. Impotriva afirmațiilor pe care le fac ideologii burghezi, totdeauna gata să mistifice adevărul, muncitorii vor să se instruiască și ei reușesc aceasta în măsura în care mijloacele cuvenite se află la dispoziția lor.

În ziua anchetei, analizînd titlurile auzite de cititori, anchetatorul a dedus că printre cărțile preferate, cele de popularizare a științei și de călătorii se află la loc de frunte. Urmează apoi cărțile clasice franceze.

În ce privește cărțile polițiste care se găsesc în bibliotecă, statistica arată că numărul cititorilor pentru acest gen de literatură este în scădere, în favoarea cărților care descriu călătoriile și descoperiri științifice, care sînt tot mai mult cerute de muncitori.

În această statistică nu intră cărțile marxiste citite de muncitori, pe care ei și le procură de la librării sau le împru-

mută de la celula comunistă a întreprinderii.

Foarte mulți cititori manifestă dorința de a se cultiva, de a citi, de a studia. Sînt ei oare liberi s-o facă?

În principiu, da. În realitate însă, nu.

Unul din cititorii bibliotecii, monterul Chuette, a spus ziaristului că-i plac lucrările de economie și romanele bune. El arată însă că chestiunea timpului joacă un rol hotărîtor în acest domeniu al lecturii și studiului. Locuind departe, el pierde două ore pe zi pentru a face drumul între casă și uzină. Cînd vine acasă e obosit. Ritmul muncii are ca rezultat extenuarea muncitorilor. Durata zilei de lucru și orele suplimentare au ca efect limitarea posibilităților de cultivare a muncitorilor.

Libertatea de a se instrui în acest domeniu ca și în altele există... dar pe hîrtie. În viață, lucrurile se petrec altfel pentru acești muncitori...

Dar cu toate aceste dificultăți, voința de a studia se manifestă adesea printre muncitori cu o putere nebănuită.

Un alt muncitor, Tournelle, cititor permanent al bibliotecii, a arătat și el cit de mult îl interesează cărțile de economie politică și în special unele publicații din acest domeniu, pe care le urmărește în mod regulat.

Lui îi plac foarte mult romanele sovietice, dar se plînge de faptul că se fac prea puține traduceri din această bogată literatură.

Ne scriu **CORESPONDENȚII**

Printre acțiunile organizate de biblioteca noastră, menite să contribuie la o largă răspândire a cărților tehnice și de producție, a fost și consfătuirea cu cititorii pe tema „Turnarea la precizie”. Pentru o cit mai bună desfășurare a acestei acțiuni, noi am luat legătura cu tov. ing. Ioan Mituți, care a pregătit și expus subiectul consfătuirii. La discuții s-au înscris numeroși cititori care au arătat prețioasele învățăminte desprinse de ei din cărțile citite.

Tot pentru intensificarea difuzării cărții tehnice și de producție, biblioteca noastră a organizat o expoziție de cărți pe tema *Pentru o mai înaltă productivitate în industria metalurgică, siderurgică și turnătorie*, care s-a bucurat de un frumos succes în rindul cititorilor.

BIXA IRINA
bibliotecar șef la biblioteca raională Hunedoara

Pînă în luna septembrie 1955 activitatea bibliotecii clubului muncitoresc „Minerul din Petrița” era cu totul nemulțumitoare.

Datorită ajutorului primit din partea C.C. al sindicatului muncitorilor din industria cărbunelui, prin tov. Nicolae Tereșcu, instructor cultural, munca acestei bibliotecii a început să se îmbunătățească.

Astfel, dacă pînă la sfîrșitul anului trecut biblioteca număra 846 cititori, prin munca depusă, numai în primul trimestru al anului în curs s-au înscris 501 noi cititori. A crescut simțitor și numărul cărților citite. Printre cei mai buni cititori amintesc pe tov. Felea Mircea, Lănel Ștefan, Geta Filipini, pe a căror fișă figurează numeroase cărți.

Tot mai mulți dintre cititorii bibliotecii participă și la concursul „Iubiți cartea”. De la 115, cîți erau la sfîrșitul anului 1955, numărul participanților la concurs a crescut pînă la sfîrșitul lunii martie a. e. cu 209. Dintre aceștia 14 au primit insigna de „Prieten al cărții”.

La obținerea rezultatelor frumoase amintite mai sus a contribuit în mod activ și cercul literar „Mihail Eminescu” din orașul Petrița, ai cărui membri ajută la organizarea diferitelor manifestări de masă.

VASILE UNGUREANU
muncitor sect. IX, Mina Petrița, membru al colecțiunii bibliotecii

Datorită unei susținute activități am reușit să antrenăm la concursul „Iubiți cartea” un număr de 80 țărani muncitori: La cererea unui număr de 10 dintre aceștia, care citiseră bibliografia necesară, au fost ținute și discuțiile finale. Toți cei care s-au prezentat în fața comisiei, ca Florea Croitoru, Aurel Trană, Constantin Dedițoiu, Nica Gheorghe, Ion Stoica ș. a. — au dovedit, prin răspunsurile date, o temeinică cunoaștere a cărților citite ca și a problemelor desprinse din paginile lor. Imminarea insignelor de „Prieten al cărții” făcută într-un cadru festiv în fața a peste 150 țărani muncitori, a constituit un nou prilej pentru popularizarea concursului.

CIONTU AUREL
responsabilul bibliotecii sătești Gașiucica, raionul Băilești

Biblioteca noastră a organizat în cursul acestui an o vie activitate pentru atragerea cititorilor. Printre manifestările organizate care s-au bucurat de o frumoasă participare a cetățenilor din oraș, amintesc recenziile cărților *Mitrea Cocor* de

M. Sadoveanu *Poveste simplă*, de Al. Jar, seara de ghicitori literare asupra unor cărți din concursul „Iubiți cartea“.

Datorită activității depuse, am reușit să înscriem la bibliotecă pînă la 1 martie a. c. un număr de 1112 cititori, care au citit 5273 cărți. Din rîndul cititorilor, 164 sînt participanți la concursul „Iubiți cartea“, 17 din aceștia fiind purtători ai insignei „Prieten al Cărții“.

Colectivul nostru este hotărît să muncească cu și mai mult avînt, pentru ca să nu existe nici o casă fără un cititor al bibliotecii raionale.

DUMITRU AILOAIE
*bibliotecar șef la biblioteca
raională Dorohoi*

În urma analizei muncii făcută la sfîrșitul anului 1955, cînd s-a constatat că numărul femeilor cititoare era prea mic, colectivul bibliotecii noastre, a început prin delegatele comisiei de femei să antreneze un număr cît mai mare de gospodine la citirea cărților. Astfel s-a reușit în primele două luni ale anului în curs, ca peste 450 de femei să devină cititoare frecvente ale bibliotecii.

VALENTINA VRANAU
*bibliotecar șef la biblioteca raională
Cîmpulung-Suceava*

Una din manifestările reușite organizate de biblioteca regională din Cluj a fost seara literară închinată lui A. S. Pușkin. În vederea unei bune reușite, colectivul bibliotecii a ales din timp conferințarii în limba română și maghiară, îngrijind de pregătirea unui program artistic potrivit, ca și de desfășurarea unei susținute munci de popularizare a acțiunii. În ziua fixată, sala în care s-a ținut seara literară a fost plină. După conferințele în limba română și maghiară, despre viața și opera lui A. S. Pușkin, artiștii ai Teatrului de Stat din Cluj și de la Teatrul Maghiar de Stat, au recitat diferite poezii din opera marelui poet. În încheierea programului, cei prezenți au ascultat selecțiuni din operele „Evgheni Oneghin“ și „Dama de pică“ imprimate pe discuri.

LASZLOFFY ALADAR
directorul bibliotecii regionale Cluj

Aș dori să descriu pe scurt o parte din preocupările noastre în privința educării și îndrumării micilor noștri cititori și acțiunilor de masă pe care le desfășurăm în rîndurile acestora.

În primul trimestru al acestui an la secția noastră de copii s-au înscris peste 400 de cititori. Încă din luna aprilie ne-am gândit la o serie de acțiuni cu care să întîmînim Ziua Internațională a Copilului. În ședința pe care am avut-o cu întregul colectiv voluntar al secției și cu lucrătorii bibliotecii, s-a luat hotărîrea organizării unui matineu literar despre viața și opera marelui nostru povestitor Ion Creangă. La alegerea temei am ținut seama de faptul că scrierile lui Creangă sînt iubite și apreciate de micii cititori.

Pentru reușita acțiunii ne-am asigurat colaborarea corpului didactic

Primul punct al programului va fi o conferință despre viața și opera lui Ion Creangă, întocmită de un profesor de literatură. Conferința va fi urmată de povestirea a 3 basme de Creangă — interpretate de cei mai talentați dintre micii noștri cititori.

În cinstea Zilei Internaționale a Copilului va apare la secția noastră o gazetă de perete festivă, unde vom publica părerile micilor cititori despre munca bibliotecii, dîndu-le posibilitatea să-și exprime preferințele în legătură cu cărțile pe care vor să le citească. Vom publica și două articole sub forma unor recenzii în care doi copii vor povesti pe scurt cite un basm.

BERGHIANU LETIȚIA
*responsabila secției de copii a bibliotecii raionale
Alba-Iulia, regiunea Hunedoara*

Cinci zeci de ani de la moartea lui H. C. IBSEN

— PETRU COMARNESCU —

La 23 mai se împlinesc cincizeci de ani de cînd a închis pentru totdeauna ochii scriitorul norvegian Henrik Ibsen, care alături de romancierii ruși și mai cu seamă alături de Tolstoi, a răscolit cu adinci probleme conștiința lumii, în cea de a doua parte a secolului trecut. Fiecare piesă scrisă de Ibsen a însemnat un virulent atac împotriva individualismului lipsit de răspundere morală, împotriva ipocritei orînduirii sociale din vremea sa. Familia, biserica, politicianismul burghez, interesele de clan au fost supuse unor răscolitoare analize și de mascări, în numeroasele sale piese de teatru sau în seria de poeme, pe care mai tirziu Ibsen le-a strîns în volum.

Cutremurătoarele și adincile probleme morale puse de Ibsen au fost foarte comentate la vremea lor și au împărțit pe spectatorii și cititorii săi în două tabere inversunate, care timp de decenii au dus o luptă aprigă și neîmpăcată. Cu excepția lui Tolstoi, Ibsen a fost scriitorul cel mai discutat, hulit, admirat în întreaga lume, mai ales în perioada de pe la 1890 la 1914, și înfrîurirea lui asupra unor scriitori ca Shaw, Strindberg, Hauptmann, Sudermann, Fr. de Curel și O'Neill este bine cunoscută în istoria literaturii universale.

Împreună cu romancierii și dramaturgii ruși — în frunte cu Tolstoi și Cehov — Ibsen a revoluționat întreaga literatură mondială, aducînd o seamă de idei substanțiale, o nepotolită dorință de a promova adevărul și de a înlătura minciunile tainuite de la temeliiile vieții sociale. Teatrul de idei al lui Ibsen a constituit o adevărată revoluționare pe scenele, unde pînă la el se jucaseră mai mult melodrame, piese cu triumphiuri amoroase, comedii bulevardiere. Înălțimea și adevărul problemelor trăite de eroii săi, discuțiile purtate de dinșii, ideile care le angajau viețile au însemnat o răsturnare

a întregii concepții despre rostul și posibilitățile de exprimare ale teatrului.

Născut la 20 martie 1828, în orașelul norvegian Skien — Henrik Ibsen a avut parte de o viață grea și aspră. Cînd împlinește opt ani tatăl său pînă atunci negustor prosper, ca și înaintașii acestuia, căpitani de corăbii, scapătă și familia este nevoită să se mute într-o casă mizeră. La șaisprezece ani rămîne orfan și se angajează ca ucenic și curier într-o farmacie din tirgușorul Grimstadt, așezat pe țărmul strîmtoarei Skager-Rak, care leagă Marea Nordului de Cattegat; brațul de mare dintre Suedia și Jutlandul danez.

Clima este aspră, atmosfera apăsătoare, locuitorii puțin numeroși, dar și în colțul acela de lume pătrund ideile înnoitoare ale vremii, zvonul luptei dusă de poporul norvegian pentru o literatură națională, pentru un trai mai drept și mai liber, precum și zvonul revoluțiilor din Europa anului 1848. Tînărul ucenic citește cu nesăț pe scriitorii antici și pe Shakespeare și Goethe, începe să scrie versuri; citind pe Sallust îl pasionează figura lui Catilina, în care vede un revoltat și prima sa piesă va avea pe Catilina ca erou. În 1848, la curent cu mișcarea revoluționară din Europa, Ibsen, într-un lung poem, îndeamnă poporul maghiar să lupte pentru libertate, să nu se plece în fața tiraniei. În 1850, se înscrie la Universitatea din Oslo (capitala numită pe atunci Christiania), dar nu-și va putea termina studiile. Este coleg cu Bjørnstjerne Björnson și cu alți viitori cînturari norvegieni.

Piesele pe care le scrie atrag atenția asupra lui și Ibsen este numit directorul teatrului din Bergen, teatru particular, fundat de un violonist, apoi, între 1857 și 1862, este directorul teatrului din Oslo, pînă ce instituția, tot particulară, dă faliment.

Piesa scrisă în 1862 *Comedia dragostei* stirnește dușmănoase comentarii, căci dramaturgul dă în vileag minciunile care stau la temelie familiei burgheze, interesele materiale care întinează și distrug dragostea curată, inconsecvența atitor „idealiști”, care îndată ce se căpătuiesc și îmbătrinesc uită, ba și batjocoresc propriile năzuinți de odinioară. „Am fost excomunicat”, scrie Ibsen. „Toți erau împotriva mea”. Doar soția sa, Magdalena Thoresen, ea însăși scriitoare și ființă cu o minte foarte luminată, îi rămâne credincioasă, ajutându-l să înfrunte urgia dezlănțuită împotriva lui. Se aprobă numai peste un an subsidiul pentru creație, care se conferea tinerilor scriitori de talent.

Continuă să scrie, iar în 1864, revoltat de atacul Prusiei împotriva Danemarcei, adresează un călduros apel ca Norvegia și Suedia, pe atunci unite, să sară în ajutorul poporului-frate. Nepăsarea cu care i se răspunde lui și altor patrioți și oameni iubitori de dreptate îl hotărăște să se expatrieze. Pleacă în Italia, unde curînd creează două din capodoperele sale: *Brand* (1865-1866) și *Peer Gynt* (1867), amîndouă în versuri. În afară de forța morală a acestor drame, de înalta lor poezie, ele au însemnătate și prin aceea că Ibsen le scrie într-o limbă pur norvegiană, folosind vechea limbă a poporului său, pe care o valorifică și o îmbogățește în mod surprinzător. Pînă pe la 1850 în patria sa se vorbeau două potrivă daneza, suedeza și norvegiana și abia atunci unii scriitori și cărturari încep lupta pentru folosirea curentă în Norvegia a limbii norvegiciene.

În *Brand*, un poem dramatic de amploare și forța lui *Faust*, Ibsen proiectează sacrificiile și lupta pe care omul conștient trebuie să o ducă pentru înnoirea lumii, pentru înlăturarea unei vieți mincinoase și nerodnice. Pastorul Brand, care, mai firziu zicea Ibsen, putea fi la fel de bine inginer sau arhitect, își dă seama că „lumea este prefăcută, obtuză și meschină. Chiar pe patul de moarte, nimeni nu vrea să dăruiască ceva în secret. Nici un erou nu voiește să-și ascundă numele și să se mulțumească doar cu victoria sa. Oamenii sînt stăpîniți de ideile obișnuite sclavilor”. De aceea, pentru a-și atinge țelul, Brand, încercîndu-se mereu pe sine și călîndu-și voința prin cele mai anevoioase sacrificii (dragostea de copil, dragostea de soție, un trai mai lesnicios, etc.) cere și lui și celor din

preajmă să dea „totul sau nimic”. În această măreață lucrare, Ibsen susține teza că „voința unei singure ființe poate săvîrși lucruri mari”, punînd pe plan moral problema prefacerii lumii, a înlăturării relelor sociale.

Greșit s-a susținut însă de către urii comentatori ai dramaturgului norvegian, că Ibsen ar vedea soluționarea relelor constatate de dinsul doar prin acțiunile indivizilor izolați, doar prin lupta conștiințelor individuale. Într-adevăr, Ibsen vede lupta pentru prefacerea lumii mai mult pe plan moral, cu ajutorul ideilor sau al adevărului, dar el nu este un susținător al individualismului, ci pornește de la individul conștient și altruist, de la individul luptător, pentru a ajunge la societate și tocmai societatea constituie țelul luptei pentru transformare, iar nu individul.

În *Peer Gynt* combate minciuna, conștient sau inconștient admisă, rostită fățiș sau, dimpotrivă, păstrată de ipocrizia tăcerii. Poemul acesta dramatic, de o mare frumusețe poetică, inspirat de viața și înțelepciunea poporului, apare ca un vînt năpraznic, menit să alunge doliurile lumii vechi.

Dar pentru tratarea problemelor ce îl framîntă, Ibsen își dă seama că proza este mai potrivită decît versul și numeroasele opere ce vor urma le scrie în proză, fără a renunța firește la poezia ce învalzise totul la acest iscusit dramaturg, care dispune de tot arsenalul dramaturgic, dar folosind rar patetismul, melodramatismul, „loviturile de teatru”, căci el se adresează în primul rînd cugetului și nu emotivității spectatorilor.

În anii următori, apar pe scenă sau tipărite piesele: *Liga tineretului* (1869), *Stilpii societății* (1877), *Nora* (1880), *Strigoii* (1881), *Dușmanul poporului* (1883), *Rața sălbatică* (1884), *Rosmersholm* (1886), *Femeia mării* (1888), *Hedda Gabler* (1891), *Constructorul Solness* (1892), *John Gabriel Borchman* (1896) și altele. Una dintre cele mai jucate și mai dezbătute piese a fost *Nora* sau *Casa de păpuși*, în care dramaturgul pune problema emancipării femeii, arătînd că soția și mama nu poate fi doar o păpușă, că și femeia are aceleași drepturi ca și bărbatul de a trăi o viață de om liber, stăpîn pe sine, deplin conștient. Inversunat au fost discuțiile dacă Nora trebuie sau nu să își părăsească soțul și căminul. Chestiunea pasiona într-atît lumea la un moment dat, încît pe car-

toanele cu invitații la diferite serate sau reuniuni era tipărit post-scriptumul: „rugăm a nu se discuta despre piesa *Nora*“. Numai astfel reuniunile puteau să se desfășoare netulburate. Residenz-Theater din Berlin i-a cerut lui Ibsen să modifice finalul piesei, în sensul ca Nora să nu plece din casă, ci cortina să se lase arătând-o ingenuchiată în pragul camerei copiilor, unde a condus-o soțul. Eleonora Duse a jucat ambele finaluri. Numai Tolstoi în „Sonata Kreuzer“ a pus cu atâta adâncime problema căsătoriei, subliniind rostul adevărului în viața de familie și drepturile femeii.

Și în *Rosmersholm*, și în *Raja sălbatică*, și în *Femeia mării* Ibsen discuta necesitatea unei conștiințe curate în raporturile de familie, combătând minciuna și ipocrizia, pledând pentru libertatea conștiinței și a sentimentelor. Ibsen promova sinceritatea în relațiile dintre oameni, voindu-i tari și căliți pentru a suporta adevărul. O fericire bazată pe minciună nu are nici un temei ca să existe; mai bine să distrugi fericirea decît să lași în ființă minciuna — iată morală acestor piese, ca de altfel și a dramei *Un dușman al poporului*. În această piesă, doctorul Stockman, (admirabil interpretat odinioară de actorul Petre Sturza, unul din marii interpreți ibsenieni, care împreună cu alții au luptat la noi pentru răspîndirea acestui teatru de idei) descoperă că apele minerale care atrag numeroși oameni bolnavi și aduc venituri bune localității, unde își practică meseria de medic, au devenit dăunătoare sănătății celor care le folosesc. El refuză de a participa la înșelătoria, la crima împotriva publicului, pe care oficialitățile și profesorii o susțin mai departe, neadmițînd ca el să dea în vileag adevărul. De aceea, doctorul Stockman este declarat un „dușman al poporului“, de către burghezia și mica burghezie, care profitau de pe urma stațiunii balneare, în dauna bolnavilor, în dauna societății. Chiar dacă este pus în minoritate de clanul celor interesați în funcționarea mai departe a stațiunii, el va duce mai departe lupta, vrînd să facă pe oameni cinstiți, liberi, mîrinimoși.

Fiecare piesă pune asemenea probleme esențiale, care cer oamenilor conștiinți să opteze pentru adevăr sau pentru

minciună, pentru bine sau pentru rău. Reîntors definitiv în patrie în 1891, după douăzeci și șapte de ani de exil voluntar, Ibsen, căruia între timp i se jucaseră piesele și acolo, și în alte țări, cunoaște acum o admirație fără margini. Este socotit exponentul culturii norvegiene, o glorie a patriei, iar în 1898 întreaga Scandinavie îl sărbătorește cu prilejul împlinirii vârstei de șaptezeci de ani. Antoine și apoi Lugné-Poe îi răspîndesc teatrul în Franța, începînd din 1890. Zaccaroni și Duse îl joacă în Italia și în turnee mondiale, ca și Suzanne Després și Poe — căci numeroși sînt actorii care se specializează în teatrul de idei și renunță la vechiul repertoriu — iar în Rusia, V. I. Nemirovici-Dancenco pune în scenă la Teatrul de Artă din Moscova *Brand*, *Rosmersholm*, *Peer Gynt* și alte piese, răspîndindu-le și în alte centre. *Rosmersholm* se joacă la noi în stagiunea 1895—6, dar mai târziu, prin 1909 și în anii următori, Ibsen va începe a fi cunoscut mai temeinic.

Desigur, teatrul lui Ibsen își are limitele lui și dacă marele dramaturg a înțeles puterea conștiinței, forța transformatoare a ideilor, rolul voinței neclintite, nevoia unei altfel de viețuiri, el nu a cercetat cauzele adînci și esențiale ale relelor demascate de dînsul. Nesocotînd baza materială a vieții, realitatea luptei de clasă și crezînd, dimpotrivă, că lumea se poate transforma doar prin idei, doar prin voința și lupta oamenilor conștiinți, firește că puternica sa critică socială a rămas insuficient ancorată în realitate, iar soluțiile date de dînsul mai puțin rodnice decît ar fi putut fi altfel. Ibsen, însă a criticat din temelii edificiul orînduirii sociale din vremea sa și acest om aspru și neîmblînzit ca și fiordurile țării sale, energie și visător, ca și Vikingii de odinioară, mereu frămîntat și infiorat de mărățe năzuinți umane, căutînd culmile adevărului și ale binelui, oricît de primejdioasă și anevoioasă ar fi ascensiunea, acest fiu al munților de gheață și al înălțimilor morale, a refuzat a se hrăni cu fărămiturile de la banchele lumii vechi. El singur mărturisește într-o scrisoare către criticul Georg Brandes, adăugînd „de acum înainte concepțiile trebuie să capete un conținut nou și o dezvoltare nouă“.

Calendarul nostru

9 iunie 1870. Moare marele scriitor realist englez Ch. Dickens. A fost nevoit să muncească din fragedă copilărie, fiind rind pe rind ucenic la o fabrică de cremă de ghețe, copist într-un birou de avocat, gazetar, stenograf la cameră. A debutat în literatură, cu pseudonimul Boz publicând diferite schițe. După primul său roman *Documente postume ale clubului Pickwick*, care cunoaște un mare succes, Dickens îmbrățișează în următoarele sale creații aspectele cele mai variate și mai spinoase ale vieții poporului său, situându-se în rindurile combatanților pentru o lume mai bună. Cîțitorii din țara noastră au la îndemînă citeva din operele lui cele mai de seamă, printre care *Documentele postume ale clubului Pickwick*, *Martin Chuzzlewit*, *Note din America*.

De consultat: Călin, Vera: Un prieten al celor oropsiți — Charles Dickens. București, ESPLA, 1951, 104 p. (Colecția „Studii critice”); Daniel, L.: Mesajul lui Dickens. [Note din America. Recenzie.] *Viața românească*, 1954, nr. 1, p. 267—270; Gheorghiu, Mihnea: Amintirea lui Dickens. Călașa bibliotecarului, 1955, nr. 6, p. 31—32; Mihuț, I.: Note din America. [Recenzie]. *Contemporanul*, 4.XII.53, p. 3.

13 iunie. Se împlinesc 145 ani de la nașterea marelui critic literar și publicist rus V. G. Belinski.

Născut în orașul Sveaborg, își petrece copilăria în orașul natal, apoi din 1816 în gubernia Penza. În 1829, devine student al Universității din Moscova. Din această epocă datează prima sa încercare literară, drama *Dmitrii Calinin*, puternic protest împotriva societății feudale, care nu capătă însă aprobarea necesară pentru tipărire. În septembrie 1832 Belinski fiind exclus din Universitate a trebuit să înfrunte mari lipsuri materiale. El devine redactor la revistele *Molva* și *Telescop*, în paginile cărora își publică primele studii literare, care l-au făcut cunoscut publicului rus. De atunci și pînă la moartea sa, în iunie 1848, viața lui Belinski a fost strîns împletită cu dezvoltarea criticii literare ruse. Activitatea lui Belinski la revista „Sovremennic” a făcut ca aceasta să se transforme într-o tribună a ideilor înaintate, revoluționare. Articolele sale cunoscute despre Pușkin, Lermontov, Gogol și privirile anuale de sinteză asupra literaturii ruse au rămas un model de erudiție, de documentare bogată și multilaterală, de fină analiză literară.

De consultat: Belinski, V. G.: Opere alese. București, Editura Cartea Rusă, 1949, 374 p. ([Studiu introductiv] V. G. Belinski și actualitatea, de A.A. Fadeev, p. 5—9); Belinski, V. G.: Pagini alese. Volumul 1. București, ESPLA, 1953, 321 p. ([Studiu introductiv] V. G. Belinski — un titan al gândirii ruse, de N. Pascu, p. 3—22) (Colecția „Biblioteca pentru toți”); Pospelov, Ghenadi: Visarion Belinski — mare gânditor și critic literar rus. Articol scris pentru *Contemporanul*. *Contemporanul*, 12.VI.53, p. 2; Vorovski, V.: V. G. Belinski, In vol.: *Studii de critică literară*. București, Editura Cartea Rusă, 1950, p. 21—31.; Zerceaninov, A. A. și alții: V. G. Belinski. In vol.: *Literatura rusă*. București, Editura Cartea Rusă, 1955, p. 47—70.

14 iunie. 70 ani de la moartea marelui dramaturg rus A. N. Ostrovski.

Născut la Moscova, la 12 aprilie 1823, Ostrovski își petrece copilăria, adolescența și începutul maturității în cartierul comercial Zamoscvorecie, unde are prilejul să cunoască particularitățile vieții negustorilor, micilor burghezi și funcționarilor. Părăsind în 1840 Facultatea de drept, Ostrovski, la îndemnul tatălui său, ocupă o funcție în aparatul judecătoresc.

Prima sa piesă *Falimentul*, a întâmpinat împotrivirea reacționarilor și negustorimii, autorul fiind pus sub supravegherea poliției secrete. Silit să-și dea demisia din slujba ce ocupă, Ostrovski se dedică în întregime dramaturgiei. Dintre cele mai importante piese amintim *Furtuna*, *Pădurea*, *Nu-i totdeauna praznic*, *Lupii și oile* — care au apărut în limba romină în volumul de *Teatru — Fata de zăpadă* — de asemenea apărută în limba romină — *Fără zestre*, *Dragoste tîrzie*, *Sărăcia nu-i viciu* ș. a.

De consultat: Beniuc, Emma: A. N. Ostrovski. *Viața românească*, 1953, nr. 4, p. 276—291.; Derjavin, K. N.: A. N. Ostrovski. *Dramaturg*. București, ESPLA, 1954, 98 p.; Durilin, I.: *Marele dramaturg rus Alexandru Ostrovski*. Munca, 12.IV.53, p. 2.; Maievski, Galina: *Un mare dramaturg clasic rus*. Știința tineretului, 12.IV.53, p. 2.; Ostrovski, A. N.: *Teatru*. Ediția II-a revăzută. București, Editura Cartea Rusă, 1953, 323 p. (Introducere de N. A. Golubențev, p. 5—22).; Pogodin, N.: *O glorie a culturii ruse*. In vol.: *Teatrul și viața*. București, Editura Cartea Rusă, 1955, p. 215—228.; Zerceaninov, A. A. și alții: A. N. Ostrovski. In vol. *Literatura rusă*. București, Editura Cartea Rusă, 1955, p. 47—70.

18

Junie. 20 ani de la moartea marelui scriitor sovietic M. Gorki.

Născut acum 88 de ani în casa modestă a unui tâmplar din orașul Nijni Novgorod, Alexei Maximoviici Peșcov, care avea să devină cunoscut în lumea întreagă sub numele de Maxim Gorki, a cunoscut de mic copil greutățile vieții.

În povestirile pe care le-a scris în anii tinereții, reiese această bogată experiență de viață pe care Gorki a acumulat-o în exercitarea diferitelor indeletniciri la care a fost împins, povestiri din care răzbate un suflu de încredere în om, în capacitatea sa de luptă pentru fericire.

Maxim Gorki este considerat cu drept cuvânt fondatorul literaturii sovietice. El a desfășurat o activitate literară care pînă la sfîrșitul zilelor sale a fost strîns legată de cauza poporului.

Principiile de bază ale realismului socialist elaborate de Gorki au devenit principiile conducătoare ale literaturii sovietice și au avut o deosebită influență asupra multor scriitori progresiști din țările capitaliste.

De consultat: Bialik, B.: *Problemele metodei de creație a lui Gorki*. *Gazeta literară*, 24.VI.54, p. 1.; Deleanu, Horia: *Aspecte din dramaturgia lui Gorki*. București, ESPLA, 1954, 285 p. (Colecția „Studii literare”); Dumitriu, Petru: *Vestitorul furtunii*. In vol.: *Despre viață și cărți*. București, ESPLA, 1954, p. 110—127.; Fărcășan, S.: *Conceptiile estetice ale lui Maxim Gorki*. *Știința* 18.VI.54, p. 3.; Novicov, Mihai: *Locul romanului Viața lui Clim Samghin în creația lui Gorki*. In vol.: *Pentru literatura vieții noi*. București, ESPLA, 1953, p. 385—410. (Colecția „Studii literare”); Petrescu, Cezar: *Maxim Gorki*. In vol.: *Despre scris și scriitori*. *Eseuri*. București, ESPLA, 1953, p. 147—176. (Colecția „Studii literare”); Pogodin, N.: *Recitindu-l pe Gorki*. In vol.: *Teatrul și viața*. București, Editura Cartea Rusă, 1955, p. 207—214.; Sadoveanu, M.: *Gorki*. In vol.: *Evocări*. București, ESPLA, 1954, p. 253—257. (Colecția „Studii literare”); Sadoveanu, M.: *Pomenirea lui Gorki*. In vol.: *Evocări*. București, ESPLA, 1954, p. 258—262. (Colecția „Studii literare”); Vorovski, V.: *Despre M. Gorki*. In vol.: *Studii de critică literară*. București, Editura Cartea Rusă, 1950, p. 196—206.; Vorovski, V.: *Două mame*. [Despre *Mama și Vassa Jeleznova*]. In vol.: *Studii de critică literară*. București, Editura Cartea Rusă, 1950, p. 224—227.; *Studii despre Gorki*. București, Editura Cartea Rusă, 1951, 336 p.

19

Junie. Se împlinesc 65 de ani de la moartea lui Mihail Kogălniceanu, om de stat, scriitor și istoric de valoare. S-a născut la Iași, în 1817, fiu al vornicului Ilie Kogălniceanu. Și-a făcut studiile în Franța și Germania, unde a frecventat cercurile intelectuale influențate de ideile revoluției burghezo-democrată. La întoarcerea în țară a fost numit aghiotant al domnitorului Mihail Sturza; astfel el are ocazia să cunoască de aproape moravurile și decadența clasei stăpînitoare a țării, pe care începe să o demaște cu îndrăzneală prin pamfletele sale satirice.

A publicat diferite scrieri literare și sociale în care se recunosc înfrîngerile literaturii progresiste din Rusia din vremea aceea, dovedind multă simpatie și înțelegere pentru trecutul poporului și comorile culturii sale.

Capitolul cel mai important în activitatea sa publică a fost lupta pentru unire, în favoarea căreia a publicat lucrări de înaltă valoare istorică și politică și în îndeplinirea căreia a jucat un rol de seamă.

De consultat: Dănescu, Simion: *Preocupările lui Kogălniceanu cu privire la limbă*. *Limba română*, 1954, nr. 6, p. 29—36.; *Kogălniceanu M.: Scrieri alese*. Vol. I. București, ESPLA, 200 p. (Prefața de Dan Simonescu, p. 3—26). (Colecția „Biblioteca pentru toți”).

22

22 iunie 1945. A murit poetul sovietic Djambul Djabaev. A văzut lumina zilei în anul 1846 în pitorescul Kazahstan. Decenii și decenii în șir, Djambul a dus un trai nomad, rătăcind prin stepă împreună cu întregul popor, înfruntând asuprirea și mizeria. În tot acest timp, în versurile sale, poetul, pe lângă critica realității înconjurătoare, întărea încrederea poporului în propriile sale forțe, credința lui în triumful libertății și fericirii.

La vârsta de 71 de ani, prin înfăptuirea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, poetului, prea puțin cunoscut pînă atunci, i s-a deschis perspectiva unei vieți noi, libere, fericite. Poemele și cîntecele lui Djambul închinete libertății, prieteniei popoarelor, partidului comunist au intrat în marele tezaur comun al literaturii sovietice, fiind traduse în limbile tuturor popoarelor sovietice și în limbile chineză, engleză, franceză, germană, etc. Cititorii din țara noastră au posibilitatea de a cunoaște unele poeme ale poetului ca *Viața lui Djambul aparține poporului, Leningrădenii, copiii mei din Antologia poeziei sovietice*.

De consultat: Fetisov, M.: *Djambul Djabaev*. Monografie. București, Editura Cartea Rusă, 1955, 72 p.: Pop, M.: *Un cîntăreț al vremurilor noi. 10 ani de la moartea lui Djambul Djabaev*. Știința, 22.IV.55, p. 2.

23

23 iunie 1834. S-a născut Al. Odobescu. Plecînd în 1850 la Paris pentru studii, are prilejul să-și lărgescă orizontul ideilor sale înaintate prin contactul și prietenia sa cu revoluționarii romini emigrați: N. Bălcescu, V. Alecsandri, Al. Russo, M. Kogălniceanu, C. Bolliac, precum și prin activitatea sa în cadrul societății tinerilor romini din Paris „Junimea Romină”.

Intors în țară în 1855, Odobescu militează pentru unirea Principatelor, pentru secularizarea averilor minăstirești, pentru culturalizarea maselor. Editînd în anul 1861 *Revista romină*, Odobescu găsește un minunat prilej de a-și exprima ideile și atitudinea sa.

În anul 1860 apare volumul de *Scene istorice din cronicile românești*, în care erau cuprinse nuvelele *Mihnea Vodă cel rău și Doamna Chiajna*. Odobescu a rămas însă nemuritor prin celebrul său *Pseudokineghefticos* (Fals tratat de vinătoare) în care scriitorul face o mare incursiune în cultura omenirii din antichitate pînă-n zilele lui.

În galeria scriitorilor noștri clasici realști, Al. Odobescu ocupă un loc important fiind unul dintre cei care au contribuit prin scrisul lor la dezvoltarea literaturii românești, a limbii noastre literare.

De consultat: Georgescu, Paul: Fals articol despre Odobescu. *Gazeta literară*, 13.X.55, p. 1 și 4; Odobescu, A.: *Opere* [Vol. 1]. București, ESPLA, 1955, 349 p. ([Studiu introductiv] Alexandru Odobescu pasaplist și umanist, de T. Vianu, p. 5—78). (Colecția „Clasicii romini”); Pop, Augustin Z. N.: Prigonirea lui Alexandru Odobescu. 60 de ani de la moartea lui Al. Odobescu. *Tinărul scriitor*, 1955, nr. 11, p. 75—83.; Vianu Tudor: Moștenirea lui Odobescu. *Gazeta literară*, 24.VI.54, p. 1.; Virgolici, Teodor: 120 de ani de la nașterea lui Alexandru Odobescu. *România liberă*, 23.VI.54, p. 2.

26

26 iunie 1869. S-a născut la Christianhavn — cartierul săracimii din Copenhaga — ca fiu al unui cioplitor de piatră, Martin Andersen-Nexö. Muncește de mic copil, fiind rînd pe rînd argat, ucenic la un cizmar, salahor pe schelele unei biserici. Începe să scrie și să publice la sfîrșitul veacului trecut. În anul 1922, în ciuda tuturor greutăților puse de autoritățile daneze, Andersen-Nexö reușește să ajungă la Leningrad și apoi la Moscova. Rodul călătoriei sale este cartea *În întîmpinarea unei zile noi*, în care el își arată dragostea și admirația față de tînărul stat sovietic. După *Pelle, cuceritorul*, apărut înaintea plecării sale în Uniunea Sovietică, Andersen-Nexö scrie *Ditte, fiica omului* și apoi ciclul *Morten cel roșu*.

Comunist înflăcărat, membru al C.C. al Partidului Comunist din Danemarca, demascator fără preget al fascismului, Martin Andersen-Nexö și-a închinat ultimii ani ai vieții unei activități neobosite pentru apărarea păcii în lume, fiind membru în Consiliul Mondial al Păcii.

De consultat: Andersen-Nexö: *Nuvele*. București, ESPLA 1953, 373 p. [Studiu introductiv] Martin Andersen-Nexö de L. Crimova și V. Neustroev, p. 3—31).; Baranga, Aurel: La moartea lui Martin Andersen-Nexö. *Știința*, 6.VI.54, p. 2. Elwin, B., *De la viața trăită la opera literară*. [Nuvele. Recenzii]. *Viața românească*, 1953, nr. 12, p. 308—311.; Nichifor, Maria: Un mesaj de luptă [Scrisorile lui Martin Andersen-Nexö]. *Scrisul bănățean*, 1954, nr. 5, p. 185—188; Stancu, Zaharia: *Din opera unui „Gorki al Nordului”*. [Nuvele, Recenzii]. *Contemporanul*, 21.VIII.53, p. 6.

CITEVA MATERIALE ÎN AJUTORUL BIBLIOTECARULUI

Lenin despre biblioteci. Cu prefețe, articole și adnotări întocmite de N. K. Krupskaia. București, Ministerul Culturii, Direcția Generală a Așezămintelor Culturale, 1955, 94 p. (În ajutorul bibliotecarului).

Lucrarea cuprinde Scrișori, cuvântări, articole și observații ale lui Lenin în legătură cu bibliotecile, trei articole ale Nadejdei Konstantinovna Krupskaia: **Munca lui Lenin în biblioteci; Un sector important al construcției socialiste; Să transformăm știința într-un element organic al vieții de toate zilele — iată porunca lui Lenin și în încheiere, citeva din amintirile lui Karpinski, conducătorul „Bibliotecii ruse dela Geneva”, care a funcționat între anii 1902—1917.**

Ca un fir roșu străbate întregul cuprins al lucrării marea atenție pe care Lenin o acordă muncii cu cartea, el însuși un mare cititor de cărți și un pasionat iubitor al bibliotecilor.

KRUPSKAIA, N. K.: Despre literatura pentru copii și îndrumarea lecturii micilor cititori. Articole și cuvântări. București, Ministerul Culturii, Direcția Generală a Așezămintelor Culturale, 1955, 313 p. (În ajutorul bibliotecarului“).

Culegerea de față prezintă o parte din păreri exprimate de N. K. Krupskaia cu privire la rolul cărții în educarea copiilor. Ea cuprinde, în ordine cronologică, articole consacrate literaturii pentru copii, recenzii ale unor cărți destinate copiilor, precum și în-

drumări pentru lectura micilor cititori.

STANCIU, ILIE: Cele mai frumoase cărți de aventuri. Indice bibliografic de recomandare. București, ESIP, 1955, 34 p. (Direcția Generală a Așezămintelor Culturale).

Indicele cuprinde în rezumat succinte cele mai reprezentative lucrări de aventuri apărute în țara noastră. Sînt prezentate în paginile indicelui opere scrise de Daniel Defoe, Jack London, Robert Luis Stevenson, J. Swift, M. Twain, J. Verne, V. Kaverin, L. Laghin, Anatolii Ribakov, M. Ștefan și Radu Non, Radu Tudoran.

Copiii povestesc copiilor. Concursul de basme al Bibliotecii de copii Arad. București, ESIP, 1956, 75 p. (Direcția Generală a Așezămintelor Culturale, Direcția bibliotecii).

Lucrarea urmărește să împărtășească bibliotecarilor experiența dobîndită de biblioteca de copii din Arad prin inițierea unei reușite acțiuni pentru atragerea micilor cititori spre bibliotecă. În cuprinsul lucrării se descrie în amănunțime felul în care a fost organizat concursul de basme destinat copiilor, desfășurarea lui ca și frumoasele succese obținute.

Mihail Sadoveanu, marel nostru povestitor. București, ESIP, 1955, 108 p. (Ministerul Culturii).

Lucrarea e menită să ajuste masele de bibliotecari la cunoașterea vieții și opere maistrului M. Sadoveanu.

În cele cinci capitole ale lucrării, bibliotecarii vor găsi mai întîi o prezentare a vieții și operei neîntrecutului nostru povestitor (Un mare fiu al poporului), o bibliografie a celor mai importante materiale apărute în presă, sau în diferite lucrări despre viața și opera acestuia, (Pentru cunoașterea mai temeinică a vieții și operei maestrului M. Sadoveanu), prezentarea separată a fiecărei opere a lui Sadoveanu, indicații practice despre felul în care pot fi organizate expoziții, seri literare, consfătuiri cu cititorii, cercuri de citit, pentru popularizarea în mase a operei sadoveniene. Lucrarea se încheie cu indicele bibliografic al lucrărilor cuprinse în paginile ei.

Norme pentru organizarea împrumutului între biblioteci. București, Ministerul Culturii, 1956, 16 p. (Direcția Generală a Așezămintelor Culturale, Comisia științifică consultativă pentru coordonarea activității bibliotecilor din R.P.R.).

Publicată recent, sub îngrijirea Comisiei științifice consultative pentru coordonarea activității bibliotecilor din R.P.R., Normele pentru organizarea împrumutului între biblioteci indică cum trebuie organizat împrumutul între unitățile aparținînd aceleiași rețele sau aparținînd unor rețele diferite precum și tehnica împrumutului între biblioteci. În încheiere, se prezintă diferite forme ce trebuie îndeplinite pentru organizarea împrumutului între biblioteci.

RELIGIE. ATEISM. COMBATAREA SUPERSTIȚIILOR

HAINCHELIN, CHARLES: **Originea religiei.** București. Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 344 p., lei 7,80.

Savantul marxist Hainchelin, care a fost unul dintre reprezentanții de seamă ai Franței progresiste, expune în studiul său, într-o formă clară și simplă, dar cu adevărat științifică, procesul de apariție și de dezvoltare a religiei în lumea antică.

În cele cinci capitole ale lucrării, autorul — după ce răspunde la întrebarea ce este religia, arătând că aceasta este determinată de formele producției sociale — aduce interesante caracterizări în ceea ce privește religia primitivă și apariția politeismului și monoteismului. Ultimele două capitole sînt consacrate apariției creștinismului și mitului lui Hristos.

Pe baza bogatului material pe care-l prezintă, autorul ajunge în mod inevitabil la concluzia că religia a jucat de-a lungul întregii istorii a omenirii, rolul reacționar de a adormi conștiința popoarelor, confirmînd concepția marxistă că „religia este opiu pentru popor“.

Lucrarea este prefațată de profesorul sovietic V. K. Nikolski care, aducînd cîteva contribuții critice asupra unora din teoriile lui Hainchelin, este de părere că această carte, prin amploarea problemelor tratate, este una din cele mai importante lucrări marxiste asupra istoriei religiei, a cărei cunoaștere prezintă un deosebit interes pentru masele largi ale cititorilor.

TEHNICA

Pe drumul unui continuu avînt al tehnicii. Din țara constructorilor comunismului. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 163 p. lei 2,20.

Culegerea de față cuprinde un număr de 21 reportaje apărute în presa sovie-

tică și romînă, care oglindesc efortul omenilor muncii din Uniunea Sovietică pentru progresul tehnic în cele mai diferite ramuri ale industriei.

Parcurgînd paginile culegerii, întîlnim aspecte din lupta continuă pentru introducerea tehnicii noi, avansate, a constructorilor de mașini grele din Novokramatorsk, siderurgiștilor din Magnitogorsk, minierilor din Donbas, constructorilor de automobile din Minsk și de mașini agricole din Luiberti, a textiliștilor de la combinatul „Triohgornaia Manufaktura“, etc.

Deosebit de interesante sînt reportajele Automatizarea producției într-una din întreprinderile din Moscova, Uzina viitorului, O uzină automată de piine, care descriu condițiile muncii și succesele dobîndite prin automatizarea producției.

Despre mărețele succese ale tehnicii moderne sovietice se vorbește în mod grăitor în Reportaj de la prima centrală atomică, care înfățișează modul de funcționare a celei dintîi uzine electrice atomice din lume, construită în Uniunea Sovietică.

Prin conținutul ei, culegerea **Pe drumul unui continuu avînt al tehnicii** oferă o lectură plină de învățăminte pentru muncitorii, inginerii și tehnicienii din țara noastră, stimulîndu-i în obținerea de noi succese în lupta lor pentru introducerea tehnicii înaintate.

ȘTIINȚE NATURALE

BALD, K. L. și SISAKOV, V. A.: **Inițiere în știința despre univers.** București, Editura Cartea Rusă 1956, 168 p., lei 1,80 (Colecția „Știința pentru toți“).

Cartea se ocupă în primul rînd de corpurile cerești: pămîntul, soarele, luna, plantele, stelele, cometele și de toate problemele astronomiei moderne. Descriind aceste corpuri cu caracteristicile lor și explicînd poziția și funcția lor în sistemul planetar, autorii nu trec cu vederea credințele greșite din vechime în privința spațiului cosmic și a unor fe-

nomene cerești pe care oamenii de știință le-au explicat cu sacrificiul vieții lor, luptând împotriva celor ce aveau interesul să împiedice triumful științei. Sînt descrise, de asemenea, posibilitățile de care dispune știința zilelor noastre, de a anticipa cu multă precizie asupra mișcării și dezvoltării corpurilor cerești, într-un viitor cît mai îndepărtat, studiind în același timp dimensiunile lor, temperatura, structura, compoziția lor chimică, procesele care se desfășoară în interiorul și la suprafața lor. În legătură cu toate aceste probleme, autorii explică și unele fenomene atmosferice, subliniind importanța astronomiei pentru calcularea timpului, care joacă un rol covârșitor în problemele transporturilor pe apă, pe uscat și în aer. Lucrarea se încheie cu concluzia dialectică a eternității materiei și deci a absurdității celor care vorbesc despre „sfîrșitul lumii“.

LITERATURA

GLOGER, GOTTHOLD: *Philomela a dus steagul*. Roman București E.S.P.L.A., 1956, 624 p. lei 12,90.

Romanul *Philomela a dus steagul*, cuprinde istoria unui sat din Germania între anii 1910—1950, deci de-a lungul a patru decenii deosebit de importante din istoria Germaniei. Acțiunea strîns legată de evenimentele economice și politice ale vremii, se petrece, în satul Lettgenbrunn, din ținutul Spessart (în Hessa). În cadrul ei se pot distinge perfect trei perioade de timp: cea de la începutul secolului nostru pînă la sfîrșitul primului război mondial, perioada a doua pînă la prăbușirea Reichului german din 1945 și perioada a treia, din acest an pînă în zilele noastre. În miezul acțiunii stau numeroase încercări făcute de-a lungul vremurilor, de diferite regimuri capitaliste, de a goni pe țărani de pe pămînturile lor, încercări care, de fiecare dată s-au lovit de împotrivirile dirze ale acestora. Confiscările de pămînt făcute pe timpul împăratului Wilhelm se repetă și în anii întunecați ai fascismului. Dar, neorganizate în primele două perioade, aceste împotriviri nu pot da roade. Continuatori ai politicii de dictat și forță, ocupanții americani, în urmărirea scopurilor lor militariste, pun și ei în practică sistemul confiscărilor pămînturilor țărănești. De data asta însă ei întîmpină o rezistență organizată, neașteptat de dirză. Figura centrală a romanului este Philomela Kleespies care, copil, apare în primele pa-

gini ale cărții ducînd steagul bisericii din sat la procesiunile religioase organizate de preotul din localitate pentru a cere ajutorul lui Dumnezeu în diferite împrejurări grele ale vieții; asta nu împiedică însă ca familia Kleespies, ca și altele, să fie izgonite de pe pămînturile lor... În ultimele pagini Philomela Kleespies, bătrînă acum, trecută prin nenorocirile a două războaie sîngeroase, a ajuns la convingerea că poporul este singurul stăpîn îndreptățit al pămîntului pe care-l lucrează; concluzia tragicei experiențe trăite se rezumă în cuvintele pe care, în fața noii amenințări de a se lua pămînturile țăranilor, ea le spune consătenilor ei: „Trebuie neapărat să se schimbe odată lucrurile. Dacă soldații vor veni din nou la Lettgenbrunn, ieșiți în procesiune! Chemați-i pe toți, dar eu zic să lăsați de astă dată steagurile bisericesti în sipet. N-au fost de nici un folos pînă acum.“ Acest mare adevăr e în mințile și inimile marelui majorității a muncitorilor și țăranilor de prin partea locului. Uniți, ei devin destul de puternici pentru a-i sili pe ocupanții americani să bată în retragere și astfel țăranii din Lettgenbrunn rămîn stăpîni pe pămînturile lor.

GRAVINA, ALFREDO D. — *Frontiere deschise vîntului*. București, E.S.P.L.A., 1956, 360 p., lei 6,05.

Romanul scriitorului uruguaian Alfredo D. Gravina se numără printre cele mai de seamă opere literare ale Americii Latine.

Eroul romanului este tînărul țăran Juan Méndez, pe care autorul îl înfățișează în prima parte a romanului ca muncitor pe moșia bogătașului Jesús Zabaleta. Capitolul acesta intitulat „Ferma“ aduce înaintea cititorului tabloul sumbru al condițiilor mizere de viață și muncă al muncitorilor agricoli din Uruguay.

Revoltat de faptul că Benita, iubita lui, a fost dusă de stăpîni moșiei la oraș, ca servitoare, Juan părăsește moșia. Aciindu-se într-un sat la niște rude, el vede aici o mizerie îngrozitoare, foamete și ignoranță. În fiecare moment, el se izbește de revoltătoare nedreptăți comise față de oamenii simpli. Juan este aruncat la închisoare pentru că a îndrăznit să ia apărarea prietenului său, Tuerto, acuzat pe nedrept că ar fi violat o fetiță de 11 ani. Astfel, pas cu pas, viața îl împinge pe Juan să caute o ieșire din mizerie și aspirare. El găsește calea căutății în unirea și lupta oamenilor muncii de la sate pentru dreptul la pîine și libertate. Sfîrșitul romanului ni-l arată pe Juan deve-

nit luptător curajos și hotărît, care antrenează după sine și pe alți țărani în lupta pentru o viață mai bună.

Romanul lui Alfredo D. Gravina, document veridic al vieții muncitorilor agricoli din Uruguay, al luptei lor pentru un trai mai bun, prezintă un interes deosebit pentru cititorii din țara noastră.

LAXNESS, HALLDOR: Clopotul din Islanda, București, E.S.P.L.A., 1956, 493 p. lei 8,80.

Întîmpinarea în jurul căreia a fost brodat acest roman nu e născocită. Într-o celebră colecție de vechi hrisoave din Copenhaga se află actele procesului țăranului arendaș Jón Hreggvidsson de la Reîn din Islanda, judecat pentru crimă și pentru diferite alte vini. Acest proces s-a tăragănat aproape cincizeci de ani, din 1683 pînă în 1730. Chipul țăranului Jón Hreggvidsson este zugrăvit cu multă măiestrie de scriitor. Prin el, autorul aduce o mărturie zguduitoare a vieții grele trăită de poporul islandez sub stăpînirea nemiloasă a regilor și nobililor danezi. Orînduirea feudală pune pe muncitorii pămîntului în rînd cu animalele de povară. Oamenii regelui, slujbași nobililor aveau drepturi depline asupra țăranilor și pescarilor săraci. Așa s-a putut întîmpla ca piritul Jón Hreggvidsson, care furase un capăt de sfoară pentru un diță, să fie urmărit, judecat, condamnat, procesul lui întinzîndu-se de-a lungul multor ani. Bătăi cu gîrbaciul, întinericul închisorilor, foamea, molimele, batjocura, de toate acestea a avut parte bietul țăran năpăstuit. Dacă din cînd în cînd e liber, aceasta se datorește doar faptului că marile familii nobile ale țării luîndu-se la ceartă pentru acapararea bogățiilor Islandei îl uitau din cînd în cînd, sau îl foloseau ca martor, unii al nelegiuirii celorlalți.

Așa și numai așa poate ajunge la adînci bătrînețe acest țăran, care de nenumărate ori a fost adus pînă în fața bu-tucului pentru decapitare sau pînă la spînzurătoare. Istoria vieții lui este o picătură în care se răsfrînge istoria poporului islandez în acei întunecați secolii ai feudalismului. Deși zguduitor de tragică, povestirea lui Halldor Laxness e străbătută de o deosebită căldură pentru poporul ce suferă și deșteaptă ura împotriva opresorilor. De aceea, glasul lui de patriot înflăcărat e asemenea unui clopot ce sună în cele patru zări pentru libertatea patriei sale.

PEREGUDOV, A.: În anii de demult. Editura Cartea Rusă, 1956, 642 p. lei 10,70.

Istoria îmbogățirii marelui industriaș, Nichita Karpuhin, stăpinul unor însemnate fabrici de porțelan din apropierea Moscovei, este semnificativă pentru întreaga perioadă pe care a străbătut-o Rusia țaristă la sfîrșitul secolului trecut. Începînd cu un mic atelier de modelat oalele, înșelînd pe muncitori, adunînd banii cu o zgîrcenie bolnavă, folosind apoi crima, defăimarea, mituirea, armata și tot aparatul de stat țarist, Karpuhinii ajung la mari întreprinderi cu sute de muncitori, în diferite regiuni ale țării. Nimic nu-l oprește pe Nichita Karpuhin ca să-și ajungă scopul: pe afaceristul și mistificatorul Zaplohov, care-i este asociat îl aruncă în apa unui rîu, de moartea primei soții se face vinovat, pe ispravnic îl cumpără cu bani, a doua nevastă o vinde unui falsificator de bani.

Nu există mijloc nepermis pentru acest soi de oameni care să-i oprească pe drumul îmbogățirii. Iar odată fabrica nouă construită și relațiile dintre muncitori și patron se schimbă, devin tot mai încordate.

Romanul În anii de demult nu urmărește numai drumul Karpuhinilor. Odată cu pătrunderea capitalismului, se dezvoltă și în Rusia țaristă un proletariat din ce în ce mai numeros, mai puternic și mai organizat. Către acești oameni exploatați, trăind în condiții grele, lipsiți de orice drepturi, dar cu suflute mari, cinștiți, harnici își îndreaptă scriitorul atenția cu căldură și dragoste. Apropierea cititorului devin nu numai luptători ca pictorul Grablin și olarul Diujilin, sau ca țesătorul Moiseenko de la fabrica Morozov. Nu numai asemenea conducători ai proletariatului din acea regiune sînt urmăriți de autor. Dar pînă și în suflutul bătrînului pictor Levka Zvonarev scriitorul descoperă acele tră-sături nobile ce caracterizează poporul rus, dar care au fost înăbușite din cauza asprelor relații din Rusia acelor vremuri.

Înceindu-și cartea cu prima grevă de la fabrica lui Karpuhin, care are loc în același timp și în legătură cu aceea de la țesătoriile Morozov, Peregudov deschide largi perspective asupra luptei proletariatului rus care pornea atunci pe calea grea a luptei revoluționare de clasă, cale plină de jertfe, dar avînd cel mai înalt scop posibil: eliberarea omului de orice exploatare.

**Abonamentele se fac la toate oficiile
poștale, prin factorii poștali și difuzorii
voluntari din întreprinderi și instituții.**